

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

XVIII. ÉVFOLYAM, 7. SZÁM

ÁRA: 80 FILLÉR

1976. ÁPRILIS 8.

1976. ÁPRILIS 4.

Napirenden: három év mozgalmi munkája

TANÁCSKOZOTT AZ EGYETEMI KISZ-KÜLDÖTTÉRTEKEZLET

Az elmúlt három év mozgalmi munkájának átfogó értékelése, a KISZ KB kongresszusi levelének megvitatása és a szervezeti szabályzat-tervezet módosítása szerepelt az egyetemi küldöttértekezlet napirendjén március 25-én. A küldöttértekezlet elnökségében helyet foglalt Ákos Zsuzsa, a budapesti KISZ-bizottság titkára, Fábrián András, a IX. kerület KISZ-bizottság titkára, Szarvas László, az egyetemi pártbizottság titkára, Salgó István, a kereskedelmi kar pártcsoportjának ifjúsági felelőse, Veres Pál, az egyetemi KISZ-bizottság titkára, Ipper István, a KISZ-bizottság agit.-prop. titkára és Berend T. Iván, egyetemünk rektora.

A KISZ-bizottság beszámolóját az alapszervezetek már korábban megismerhették. A kari küldöttértekezleteken is megvitatották, így a küldöttek hozzászólásaikban már egy kisebb-nagyobb közösség véleményét tolmácsolták a küldöttértekezletnek.

A KISZ-bizottság beszámolójához Veres Pál fűzött szóbeli kiegészítést.

„El kell mondani, hogy szerencsés időben kerül sor szervezetünk IX. kongresszusára. A szervezet egészére érvényesek pártunk XI. kongresszusának határozatai. Beszámolóinkra térve, az egyes KISZ-tagokat szeretnénk mi történelmi mértékkel mért embereknek látni. Azt szeretném, ha ehhez nem az adott közösségből kellene kitörni, s attól eltávolodni, hanem a közösségekben, az alapszervezetben születőnek nagy tettek. Ha mozgalmában is ki akarjuk fejteni a fejlődés számszerű mértékét, akkor talán a vezetői felelősséggel és hittel dolgozó KISZ-tagok számának és arányának növekedési százalékát kellene meghatározni... A vezetők és KISZ-tagok munkamegosztása nem lehet a dolgozók, illetve nem dolgozók furcsa együttműködése, ahol ezt a munkát valahogy mégsem érzik és értékelik a KISZ-tagok. A KISZ új irányítási rendszere egy lépés afelé, hogy a lehető legkisebb mértékben üléseken és a legna-

gyobb mértékben közvetlenül vezessük.”

Szóbeli kiegészítés után megkezdődött a beszámoló vitája. A felszólalók az egyetemi élet sok fontos területéről beszéltek. Különös súlyt kapott a tanulmányi munka és a politikai képzés értékelése.

A tanulmányi munkával kapcsolatban a beszámoló kiemeli, hogy „... az alapszervezetek szakmai, tanulmányi munkája az elmúlt években fejlődött. Elsősorban a kötelező tananyag elsajátításához kapcsolódik, inkább kötődik a jegyekben lemérhető eredményhez, kevésbé a maradandó tudás megszerzéséhez. Az alapszervezetek befolyásoló szerepüknek kevésbé tesznek eleget az önképzés területén, ez a jó tanulók esetében TDK-ra ösztönzésben nyilvánul meg.”

Mint Szarvas elvtárs hozzászólásában elmondta, a tanulmányi munkát mozgalmi munkaként kell értelmezni, s a követelményeknek eleget tevőket példaként kell állí-

(Folytatás az 5. oldalon.)

Számunk tartalmából:

A közművelődés anyagi feltételei

Krasznodar, 1976. február

Bemutatunk két KISZ-titkárt

Magányosok, társkeresők, férjvadászok

Sport

Vendégünk volt: Kornai János

Tudományos tanácskozás

Humoroldal

Készülünk a KISZ IX. kongresszusára

Visszapillantás a megtett útra

Kezdeményezzünk bátran Demokratikus légkör

a KEN számtalan ötletes rendezvénye.

Rugalmasan, gyorsan kell segíteni a jó ötletek megvalósítását

és nem „agyon-ülésezni” azokat. Számtalan lehetőség nyílik a kezdeményezésekre a kongresszusi levél által felsorolt területeken: a szakmunkásképző iskolák segítségével, a társadalmi munkák és építőtáborok szervezésénél, vagy a szocialista országok ifjúsági szervezeteivel való együttműködés fejlesztésében stb.

A gyakorlat bizonyítja, hogy nem szabad a közösségépítést közvetlenül alapszervezeti taktikai célnak tekinteni. A kezdeményezések, ötletek gyors megvalósítása szüli azt a közös élmény-anyagot és „elszámolni való” munkát, amely

alkalmas az alapszervezetek közösséggé kovácsoló-

dásához, és az értékelések érdemi lebonyolításához.

Kár lenne elfojtani az alapszervezetekből vagy az egyetemről „kifelé” mutató kezdeményezéseket! A társadalom-építő munkában való részvételünk csak akkor valósulhat meg, ha ezeket autarchikus felfogásunkkal nem akadályozzuk meg. Jelenleg alapszervezeteink különböző okokból alig tudják érdemben megítélni a területükön kívüli eső munkát. Ez aztán úgy kedvez a külső, formális eredményeket felmutatóknak, mint ahogy sújtja a szakbizottságokban, a Közgazdász szerkesztőségében és más csoportokban eredményesen, jól tevékenykedő hallgatókat. Az egyéni vállalkások teljesítésének folyamatos és érdemi értékelése ebben is hozhat nagy előrelépést.

A KISZ szervezeti szabályzatát is úgy kell módosítanunk, hogy az hatékonyan segítse alapszervezeteink helyzetét, megnövekedett szerepükben. Ne gátolja, hanem fokozottan ösztönözze az egyéni és alapszervezeti kezdeményezést.

Társadalmi szinten is a demokrácia továbbfejlesztése a célunk,

amellyel az egyéni aktivitásban rejlő erők kiaknázását és a fegyelmzett, egységes cselekvést szolgáljuk. Ezzel a társadalmi-politikai céllal egybehangzottnak, saját szövetségünk jól felfogott érdekében is indokolt, hogy a szervezeti szabályzat sokkal részletesebben tartalmazza — és ezzel biztosítsa — az egyes KISZ-tagok és alapszervezetek jogait, feladatait, különösképpen az egyéves tagsági viszonytal és vállalkások rendszerével kapcsolatban.

Építsen a szervezeti szabályzat következetesen az egyéni és az alapszervezetek kezdeményezésére; tartalmazza, hogy a KISZ tagjainak kötelessége a mozgalom fejlődését gátló tényezők bírálata; joga, hogy panaszait, javaslatait figyelembe vegyék. Tegye lehetővé a szervezeti szabályzat, hogy a KISZ-tagok többségének kívánására össze lehessen hívni

Ünnepség Április 4. tiszteletére

Április 2-án, az egyetem aulájában ünnepeltük hazánk felszabadulásának 31. évfordulóját. A nagyszabású, látványos ünnepségen egyetemünk vezetői, dolgozói, tanárai, hallgatói mellett megjelent többek közt T. A. Csikoványi, a budapesti szovjet nagykövetség másodtitkára, Murai György, az MSZMP budapesti pártbizottságának alosztályvezetője és Kósa Leventéné, az MSZMP IX. kerületi pártbizottságának munkatársa.

A megemlékezés a Himnusz haryjaival kezdődött, majd Lázár Imre IV. évfolyamos hallgató szavalatai után egyetemünk énekára következett.

Az ünnepi beszédet dr. Megyeri Endre tanszékvezető egyetemi tanár, tudományos rektorhelyettes tartotta. Beszédében vázolta országunk 1945. előtti helyzetét és a felszabadulást követő átalakulást. „A bunkerek előtörténete, ki gondolta akkor, hogy három évtized, s a fejlett szocialista társadalom küszöbére érkeztünk? Ki gondolta akkor, hogy a földreformon át a nagyzüenni szocialista mezőgazdasághoz ível az út, amely nem is a lerombolt, 45-ös állapotokhoz, hanem a háború előttihez képest kevesebb, mint fele létszámmal több mint másfélszeres termelést ad, miközben nemcsak a parasztság osztály-szerkezete alakul át, hanem a paraszti életmód is gyökeresen megváltozik, ... az ipari termelés több mint tízszeresére emelkedik, és hogy mindez olyan jólét és kulturális feléledést biztosít a dolgozó nép számára, amelyről kétkézi munkás annak idején még csak nem is álmodhatott.

Beszéde további részében, Megyeri elvtárs szót a Szovjetunió példájáról, a párt munkájáról, vezető szerepéről, a marxizmus útmutató jellegéről „melynek egy-egy elemén lehet vitatkozni, de fundamentális tételének és egész elméleti rendszerének igazságát — a szocializmus kiteljesedő, világméretű győzelmének egyik mozzanataként —, hazánk népi demokratikus fejlődése, a szocializmust építő ereje a gyakorlat erejével bizonyítja.”

Befejezőképpen Megyeri elvtárs hangsúlyozta: „Visszapillantva a megtett útra nem feledhetjük, hogy nemzeti jövőnk egyik legfontosabb záloga a proletár internacionizmus, a szocializmus erőinek kölcsönös elkötelezettsége, s világméretű szövetsége a béke és a haladás érdekében

(Folytatás a 2. oldalon)

Március 27-én az egyetemi KISZ-küldöttértekezlettel lezárult kongresszusi készülődésünk fontos szakasza, amely a kongresszusi levél és a szervezeti szabályzat tervezetének megvitatására összehívott taggyűlésekkel kezdődött, s jelentős közbeeső lépésként tartottuk számon a kari KISZ-szervezetek küldöttértekezletét is.

Jó alkalmat nyújtott ez a periódus számunkra szervezeti és politikai életünk áttekintésére és értékelésére, egyúttal

állást kellett foglalnunk a KISZ további tevékenységével és szervezeti szabályzatának változásával kapcsolatban.

Vajon kihasználtuk-e a témában rejlő valamennyi lehetőséget?

Az alapszervezetek vitáinak „hőfokán” lemérhettük; mindenki ráértett a szerepére. Ennek értékét alig rontja, hogy egységünk sokkal nagyobb a kritikában, mint a cselekvésben. Kár, hogy a kongresszusi levél kisebb hiányosságai néha eltereltek figyelmünket nagyobb előnyeiről: nem a rövid kérdéseket tartalmazott, nem a „formák tartalommal való megtöltésére” ösztönzött bennünket, hanem a társadalom-építést, a politikális számos területét sorolta fel.

Tartalmazta azokat a legfontosabb feladatokat, amelyek jó alapot szolgáltatnak vállalkásainknál. A vitáknak akkor is

volt értelme, ha a felületes részek bírálata mellett alapvetően az eljövendő vállalkásaink meghatározása szempontjából dolgoztuk fel a kongresszusi levelet. A levél célja is ez volt.

Az alapszervezet kezében van „az abszolút jog” annak eldöntésére, hogy a KISZ-nek ki legyen tagja és ki ne.

Az ezzel kapcsolatos értékelés sikere pedig a vállalkások teljesítésének színvonalától, az egész alapszervezeti munka egészétől függ.

Szervezeti életünk változásai egyértelműen az alapszervezetek és az egyes KISZ-tagok kezdeményezésére helyezik a hangsúlyt szövetségünk tevékenységében, formailag is megteremtve az alapszervezeti munka elsődlegességét.

Az egyéni és alapszervezeti kezdeményezések felkarolása kiemelkedően fontos feladata az egyetem KISZ-szervezete vezető testületeinek. Sok jó példát láttunk, amelyek bizonyítják ezeknek a kezdeményezéseknek népszerűségét, sikerét. Ilyen volt az egyetemi építőtábor szervezése és reklámja, a Zsibi-klub létrehozása, a „Tőke” tanulmányozására szervezett nyári tábor és

az alapszervezet gyűlését, és azt is, hogy az alapszervezet a felsőbb KISZ-szervezetben lévő tagja ellen fegyelmi eljárást kezdeményezzen, és ennek eredményéről választ kapjon. És minimális feltétele a demokratizmusnak, hogy a fegyelmi eljárás során az érintett véleményét is meghallgassák. A KISZ tagjai és az alapszervezetek aktivitásának kibontakoztatása csak akkor lehet eredményes, ha

a szervezetünk életében olyan demokratikus és nyílt légkör uralkodik, amelyet a szervezeti szabályzatunk messzemenően biztosít.

Ez alapszervezeteink igényével is találkozik, amint a kongresszusi felkészülés során összehívott taggyűlések vitái is egyértelműen tanúsították.

A kari küldöttértekezleteken az alapszervezeti viták lényegesebb megállapításai elhangzottak. Reméljük, hogy a küldöttértekezlet

és elkövetkező mozgalmi év munkája szempontjából is sok hasznos eredményt hoznak.

Ötleteket, és állásfoglalásokat, melyek bizonyítják: alapszervezeteink érzékelik mozgalomunk helyzetét, feladatainkat, és tisztában vannak azzal is, hogy a KISZ a fiatalok szövetsége, amelynek eredményei is a tagok munkájától függ.

Vass László

A kollégiumi munka hatékonyságáért

A közművelődés anyagi feltételei

Ebben a cikkben a problémák teljes áttekintésére nincs lehetőség, csupán a kulturális munkához, a mindennapi művelődéshez elengedhetetlenül szükséges anyagi helyzetét vizsgáljuk meg egy-egy felelős kollégiumi vezető beszámolója alapján. A felmerült problémák — melyekre most az illetékesek figyelmét szeretnénk felhívni — azért fontosak, mert addig, amíg e területen gyökeres változások nem történnek, hiányoznak a közművelődés munkái alapvető feltételei, és hiányzik az alap is ahhoz, hogy a kollégiumban lakóktól a jelenleginél többet követelhessünk szakmai, politikai vagy kulturális téren.

TÖRÖKBÁLINT

Három évvel ezelőtt a Keresztleti Kutatóintézet gazdasági és a Művelődésügyi Minisztérium szerződést kötöttek, amelynek értelmében a gazdaság az épületet a kollégiumi célra átengedi a minisztériumnak. A szerződés az idén jár le, így hamarosan megújítják. A szerződésben nem szerepel a közös helyiségek használatára vonatkozó meg egyezés, pedig az épületben két helyiség is van — az étterem és a társalgó — amelyek nagyon alkalmasak lennének közös programok megrendezésére. Ez azt jelenti, hogy az elmúlt időszakban volt, amikor csak kikötéssel, volt, amikor egyáltalán nem használhatták az egyetemisták. A helyiségekben végzett takarítás, a világítás és a fűtés is szíveségből történt a gazdaság részéről. A sportpályák használatát sem szabályozta a szerződés. A kollégisták játszhattak rajta, de csak azért, mert állandó távollátásukat nem lehetett megoldani. Most tavasszal, végre egyezmény született, a hallgatók a sportolási lehetőségért

vállalták a pályák karbantartását. Az utóbbi időben az eddig is komoly nehézségekbe ütköző közösségi munka — az igazgató és nevelőtanár munkájának nagy része engedélyek és kulcsok utáni szaladgálásra pazarlódott el — tovább nehezedett. A kollégiumi lakók étkeztetését átvette az egyetemi menza, így a törökbálinti ebédlőt, s ezzel a közös helyiséget is bezárták. A társalgót már kezdetől fogva a gazdaság tartotta fenn magának. Itt működik a munkásokklub. Így nem sikerült helyet biztosítani az alapközművelődési foglalkozásoknak, nincs helye az újságoknak, a magnóknak, a lemezeknek. Szobánként osztogatják szét őket. Hatékonyságuk szinte semmi, már csak azért is, mert a felszerelés nagyrésze elöregedett és rossz.

Az új helyzetben annyit sikerült elérni, hogy egy héten három napra megkapta a kollégium az éttermet, de itt is vannak fennakadások, mert a takarítás kérdése sokszor megoldatlan. Így nem csoda, ha a kezdeti biztató eredmények után — Törökbálinton folyt a leghatékonyabb közösségi munka — visszaesés tapasztalható. A legutóbbi közgyűlésen többen is szóvá tették a közösségi szellem észrevehető háttérbe szorulását. A most készülő új szerződésben ezért nagyon fontos lenne, hogy a közös helyiségek, sportpályák ügyére is megoldás születne, mert kérdéses, meddig lesz energiája a vezetésnek az állandó, megalázó kilincselésre, teremszerzésre.

A kollégium anyagi felszereltsége különben sem rózsás. Van egy tévé, egy lemezjátszó (rossz) 25–30 lemez, három magnó (öregek és rosszak) az

egyetemtől kapták őket használtan, két írógép, rádió egy sincs. Két Népszabadság jár, hetilapok, folyóiratok is, de alkalmas olvasóhelyiség hiányában elszáradnak anélkül, hogy olvasnák őket. A sportfelszerelés jónak mondható (micsoda sportparadicsom marad kihasználatlanul!), bár a pingpongasztal most zárták el, mert a folyosói játék zavarta a lakókat. Az asztali focikat is csak a szobában használhatják.

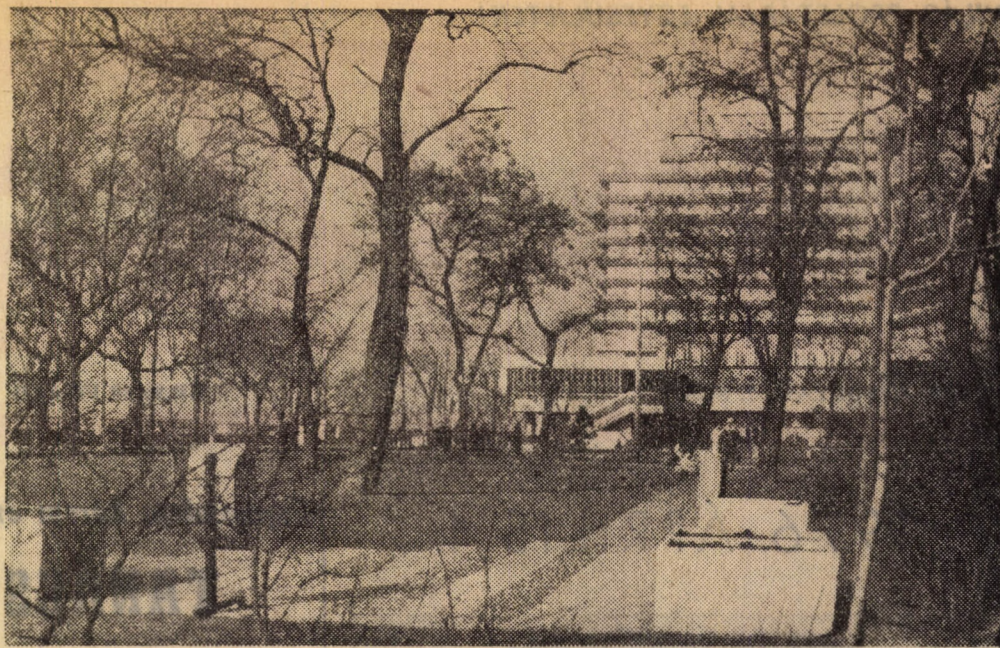
A kollégium a nyári hasznosításból nyolcezer forintot kapott. Ebből írógépeket szeretnének venni, mert erre van a legnagyobb igény, ezeket tudják hasznosan felhasználni. Kulturális rendezvényekre eddig a kultúrosztálytól kellett igényelni a pénzt, mert csak ott tudták megmondani, mennyit lehet költeni a műsorokra. A DB nem volt tisztában a lehetőségeivel, nem ismerte a költségvetést, mert az nem volt elosztva kollégiumonként.

Ez évben a kollégiumoknak szánt összeget lebontották tételenként (előadói díj, ajándék stb.), de a KDB nem osztotta szét a kollégiumok között. Így előfordulhat, hogy a kollégiumok, egyes kereteket (szállítás) messze túllépnék, másokat (pl. Törökbálinton a reprezentációt) fel sem használják. Sokkal szerencsésebb lenne az igényeket felmérve, egy összegben kapnák meg a pénzt, és ezt beosztva, egész évben nyugodtan gazdálkodhatnának, mert tudnák mihez tartani magukat. Így csak marakodás lehet a dolog vége, mert a kollégiumok vezetőinek nagyon kevés információja van egymás terveiről.

Sebők János

(Folytatás

a következő számban)

DUNA-PARTI TAVASZ

(Fotó: Szathmáry)

TDK-ülés

Az Agrárközgazdasági Tudományos Diákkör március 25-én tartotta a félévi első ülését, amelyen Orosz Tivadár (IV. évf.) tartott vitaelőadást „A programozási modellek érzékenységi vizsgálatának problémáiról”.

A programozási modellek alkalmazása történelmileg nem nagy múltra tekint vissza. Kezdetben statikus modelleket alkalmaztak, s a dinamikus modellek csak később jelentek meg. Meg kell azonban jegyezni, hogy egy időperiódusra készülő modellek is dinamikusnak tekinthetők a modellek struktúrájának mozgása szempontjából. Ennek nyomonkövetését az érzékenységi vizsgálatok teszik lehetővé.

A szűk keresztmetszetet jelentő erőforrások növekedése egy ideig nem változtatja meg az optimális szerkezetet. Az erőforrásnövekedés egy pont után azonban maga is a struktúra átalakítását eredményezi, mégpedig éppen a megnövekedett erőforrások ésszerűbb felhasználása érdekében.

Az optimális megoldásban, ha valamely tevékenység mé-

rete az alsó vagy a felső korlátba ütközik, akkor az árnyékárak igazítanak el bennünket a tekintetben, hogy azok további egy egységgel való növekedése vagy csökkenése milyen hatással lenne a célfüggvény értékére. Az árnyékárak felvilágosítást adhatnak arról is, hogy a szűk keresztmetszetet jelentő erőforrást érdemes-e, és ha igen, meddig érdemes bővíteni?

Az érzékenységi vizsgálatok során bizonyos változtatásokat végzünk a modellben. Maga a módosítás történhet a mátrixban, a „b” vektorban és a célfüggvényben. Ennek megfelelően beszélhetünk korlát, tevékenység és hozam árnyékárakról.

A posztóptimális megoldások az optimum környezetében bekövetkező változásokra adnak információt. Megmutatják, hogy milyen értékeknél következik be az első struktúraváltozás. Fontos kérdés az is, hogy a célfüggvény milyen módosítására lenne szükség, hogy a tevékenység szélsőértéket, vegyen fel.

A kapott eredmények értékelésénél ismerni kell a mo-

dell szerkezetét. Ugyanakkor a reális értékeléshez megfelelő gyakorlati tapasztalatokra is szükség van.

Néhány összefoglaló megállapítás: A posztóptimális megoldás az erőforrások kedvező irányú változtatását csak az első tartomány határáig adja meg. Az árnyékárakból megállapítható, mely tevékenységek változása van nagyobb hatással a célfüggvény értékére. Együtt az azt is jelzik, hogy a gyakorlatban kialakult struktúra mennyire stabil.

A vitában több észrevétel hangzott el. Ezek közül ki kell emelni azt, amely az előadót olyan irányban orientálta, hogy a különböző, egyébként nagyon érdekesen és színvonalasan kifejtett kérdéseket szorosabban kapcsolja össze a gazdasági összefüggésekkel.

A vitát dr. Vági Ferenc tanszékvezető egyetemi tanár vezette.

A vita után szó esett még az oktatás korszerűsítéséről és az ezzel kapcsolatos tantárgyváltozásokról.

Forgács Csaba
tanszéki TDK-felelős

(Folytatás az 1. oldalról.)

munkálkodókkal. Ez egyik legfontosabb biztosítéka a Szovjetunió Kommunista Pártjának XXV. kongresszusán megerősített és továbbfejlesztett békepolitikának is, amely nem egyszerűen fegyverek egyensúlyára épít, hanem az egyensúly elvét követő leszerelést is szorgalmazza, a társadalmi haladás objektív folyamataira támaszkodik.

Az ünnepi beszéd elhangzása után dr. Berend T. Iván egyetemünk rektora ismertette a kitüntetett oktatók névsorát.

A Munka Érdemrend ezüst fokozatát kapta dr. Nyilas József egyetemi tanár, a világ-gazdaságtan tanszék vezetője, dr. Selmei Lajos, a belkereskedelmi tanszék docense. Fia-

ÁPRILIS 4.

tal oktatóink közül miniszteri dicséretben részesül dr. Kerekes Sándor, a technológia tanszék tanársegéde és dr. Láng János, a politikai gazdaságtan tanszék adjunktusa. Dr. Riesz Miklós egyetemi tanár, a pénzügy tanszék vezetőjét, Lengyel Gyula emlékéremmel tüntették ki. Dr. Sándor Imre adjunktus, a belkereskedelmi tanszék oktatója, a Belkereskedelem kiváló dolgozója és dr. Ay János adjunktus, a statisztika tanszék oktatója, a Statisztika kiváló dolgozója címetek kapták.

A forradalmi ifjúsági napok befejezéséért néhány KISZ-vezető is kapott kitüntetést,

amelyet Mezei Erzsébet, a IX. kerületi KISZ-bizottság iskolafelelőse nyújtott át. Kiváló ifjúsági vezető címet kapott Abraham Ágota, a belkereskedelmi tanszék oktatója és Akar László IV. évfolyamos hallgató. Aranykoszorús KISZ-jelvényt kaptak Honvári János és Ipper István IV. éves hallgatók. Payrits Márton, Salgó István és Zsohorszky Sándor, Horváth József IV. éves hallgatók, a KISZ KB dicséret oklevelében részesültek.

Az ünnepséget egyetemünk irodalmi színpadának, énekkarának, és zenekarának, és tánckarának ünnepi műsora zárta, amelyben közreműködött Nagy János, az Állami Operaház magánénekes és Vitéz László, a Színház- és Filmművészeti Főiskola végzős növendéke is.

NYELVI LABOR

Magnószalagokat kölcsönöznek a Makarenko utcai Nyelvi Intézetben

(Fotó: Eszes)

KRASZNODAR — 1976. FEBRUÁR

Pár éve még a nevét is alig hallottuk, ma pedig az egyik legismertebb szovjet város egyetemünkön. Nem történelmi múltjának, műemlékeinek köszönheti hírnevét, sokkal prózaibb okról van itt szó: a Krasznodári Kubányi Egyetemen évente kb. 80 közgazdász — a nyelvigenyes szakon tanuló — hallgató számára vált biztossá az egyhónapos nyelv-

gyakorlat. Sokan kerültek ki már előttem is ilyen formában a SZU-ba, néhányan a Közgazdászban is beszámoltak élményeikről. A többiek által megkezdett sort folytatnám ezzel a cikkel, hiszen maradt még pár megíratlan jellegzetesség, érdekesség.

Milyenek a szovjet emberek?

Milyenek a szovjet emberek?

Nagyon sokan tették fel ezt a kérdést, ismereteik megerősítését, vagy cáfolását várva tőle. Krasznodár fiatal város, lakói is csak most kezdik tanulni a városi életformát. Nagyon egyszerű, szíves emberek. És vendégszeretők. Ezt leginkább a bennünket patronáló közgazdász csoport példáján bizonyíthatnánk, akik mindent

megtettek azért, hogy az egyetemi menza ételét egy kis „nyalánksággal”: palacsintával, szíves vendéglátással fűszerezzék.

A szovjet emberekkel megismerkedni, elbeszélgetni — ha mi nem vagyunk merevek —, nagyon könnyű: közvetlenségük nemzeti eredetű, nem az illetan által meghatározott. Úgy kezdenek el

beszélgetni, mint régi ismerősökkel, a bemutatkozás formáságai nem akadályozzák a gyorsan alakuló eszmecsere.

Megérkezésünk, az első napok, a téli olimpia idejére estek: túlzás nélkül állítható, hogy az egész Szovjetunió a tévé előtt ült. Egyetemen, kollégiumban, utcán és boltokban egyetlen témáról beszéltek az emberek: a szerzett érmekről, a szovjet sportolók kitűnő szerepléséről. Bizony nem egyszer jöttünk zavarba, amikor bennünket is be akartak vonni az eredmények elemzésébe. Még alig csendesedett el az olimpia visszhangja, amikor még jelentősebb esemény közeledett: az SZKP XXV. kongresszusa. Az újságok már hetekkel a kongresszus megkezdése előtti szintre csak az előkészületekről, a munkavállalásokról, elért sike-

rekről írtak. Lelkesedés, büszkeség, öntudat érződött ki minden sorból, minden megnyilatkozásból.

Külföldinek lenni nálunk is kiváltságos helyzetet jelent, főleg, ha nyugatról érkezett a „kedves vendég”. Sok előnyét élveztük mi is külföldi voltunknak a Szovjetunióban — sokszor zavarbaejtő előnyeiket. A repülőgépre — egy utazástól eltekintve — mindig a mi kis csoportunk szállt be először még a helybeliek — öregek, kislányok anyák — a metsző hidegben türelmesen

vártak sorukra. Repülővel utazni belföldön, ez nem valami rendkívüli dolog a Szovjetunióban, a nagy távolságok miatt ugyanolyan közlekedési eszköz, mint a vonat, vagy éppen a Metro. Ez a „mindennapiság” érződik a repülőtéri várótermeken, ami kb. a mi városi pályaudvaraink színvonalának felel meg. Azonban itt is mentesültünk a kényelmetlenségektől: Az Intourist várótermei a tisztaságot, nyugalmat jelentették számunkra.

Március 8. — munkaszüneti nap

Az egyik legnagyobb meglepetés volt ez számunkra. És micsoda készülődés előzi meg: a boltokban már jó előre megjelennek a nőnap szalaggal átkötött kisebb-nagyobb ajándékok, és sok vi-

lyesen végigjárták a szobákat és névre szóló (!) üdvözlőlappal köszöntötték a lányokat.

Még írni kellene

az egyetemről, ahol tanulunk, a szovjet és külföldi diákokról, akikkel megismerkedtünk... igen, de az eddig felsorolt jellemzők itt is érvényesek, az egy hónap kevés volt ahhoz, hogy az egyéni vonásokat pontosabban elhatároljuk, hogy ne csak a jelenségeket, de az okokat is megismerhessük a majd egymillió városról, ahol még inkább a falusi jelleg dominál, mint a városi. Ezek a bonyolultabb problémák. Csak hosszú kinn-tartózkodás, sok tapasztalat alapján lehet ezeket feltárni, pontosan bemutatni.

Kocsi Ilona

A TANULMÁNYI MUNKA A HALLGATÓK SZEMÉVEL

A jelenlegi helyzetben előadásaink egy része fölösleges időtöltésnek tűnik. Sokszor (főként módszertani tárgyakkal, de másutt is) a már írásban meglevő anyagot kapjuk nehezen követhető, vagy éppen szájbarágós stílusban. Az előadásokon olyan ismereteket szeretnénk kapni, olyan összefüggéseket meglatni, melyek az írott anyagban nem szerepelnek, illetve az olvasottakat új megvilágításba helyeznék, segítenék megértésüket.

Ehhez a témát jól ismerő, élvezetesen is tállaló, jó előadói képességekkel rendelkező oktatókra van szükség. Egyes tárgyakból előnyösnek látszik külső szakemberek meghívása. Az előadások tartalmi és „formai” színvonalának javítása érdekében gondosan kell kiválasztani az előadókat, véleményünket az eddiginél nagyobb mértékben kérjük figyelembe venni! A módszertani tárgyakból tartott előadásokra, elsősorban felsőbb évfolyamokon, nincs a jelenlegi mértékben szükség. Ezekben ugyanis legtöbbször az történi, hogy a definíciókat, tételeket és ezek bizonyítását elmondják, mi többé-kevésbé jól leírjuk. Ehelyett sokkal kevesebb időt igénylő és hatékonyabb lenne, ha az írásos anyagot ki-jelölnék, a felszabaduló időt pedig a nagyon hiányos gyakorlatokra fordítanánk.

A levelezők és estések ugyanolyan diplomát kapnak, mint mi. Ily módon elismerjük, hogy konzultációkkal segített önálló munkával is elsajátítható az egyetemi tananyag egésze. Ugyanakkor a nappali oktatásban egyáltalában nem alkalmazzuk ezt a formát, pedig bizonyos tananyagoknál ez lenne a leghatékonyabb — az oktatók és hallgatók idejét is kímélő megoldás.

Az írott anyagok egy része nem megfelelően tölti be hivatását. Nincs mindenből írásos anyag, és amiből van, ott is eltérő a színvonal. Az év közben és a vizsgáknál öszszegülő tapasztalatokat és a diákok véleményét ritkán használják fel az anyagok újrafirásánál (főleg didaktikai kérdésekben bizonyára sok hasznos észrevétel gyűlik össze). A kötelező irodalom megválasztása sokszor esetleges és nem összehangolt.

Az írott tananyagok az ismeretbővítés alapját kell szolgálják. Ezért az írott tananyaggal kapcsolatos javaslataink a következők:

Az olyan tantárgyakból, ahol található olyan művek, amelyek a nekünk szükséges anyagot megfelelő szinten tárgyalják, ezekből állítsanak össze szöveggyűjteményt, vagy irodalomjegyzéket (amelyet 2-3 évenként, az új eredmények, kutatások szerint megváltoztatva, újra kiadnának), jelöljenek ki teljes könyveket, fejezeteket, s ekkor a jegyzet (ha szükséges) módszertani útmutatóul szolgáljon.

Csak ott van szükség külön, a tananyagot teljes egészében feldolgozó jegyzetekre, ahol ilyen művek nincsenek. Nagyon fontos a kötelező irodalom helyes megválasztása.

— Az alapművek teljes egészükben szerepeljenek (különösen klasszikusok).

— Ezen kívül csak a leg-szükségesebbeket adják meg (lényeges, hogy „kifőra” mennyi, nehogy eleve a mennyiség riaszson el az olvasástól).

— Szükséges az átfedések lehetőség szerinti elkerülése.

— Olyan művek megjelölése, amelyeket a könyvtár vagy a tanszék megfelelő példányszámban tud biztosítani.

A kötelező irodalmat szervesen egészítse ki olyan ajánlott irodalomjegyzék, mely

2
a fontosabb témakörök szerint eligazítást nyújt a hazai és külföldi irodalomban.

Szerintünk a jó szeminárium feladata az összefüggések megvilágítása, illetve a folyamatos munkára sarkallás és ellenőrzés. A szeminárium a gondolkodásra ösztönöz, az önálló véleményalkotás és véleménynyilvánítás, a vitakészség fejlesztésének centruma kell legyen. Ne tételek számonkérésére vagy előadásszerű „elgaloppozás”, hanem a különböző helyről származó tudásanyag rendszerezése, illetve a további rendszerező munka (az otthoni munka) alapjainak lerakása történjék az órán. A kötelező irodalom megvitatása a jelenleginél nagyobb súllyal szerepeljen a szemináriumokon, több legyen a hallgatók által tartott kiselőadás, korreferátum. Sajnos, a jelenlegi helyzetben, jórészt személyi okokból, szemináriumaink többsége alacsony színvonalú, nem felel meg az elvárásainknak.

A gyakorlatok, egyrészt ugyanúgy, mint a szemináriumok, a folyamatos munkára való sarkallást és folyamatos ellenőrzést, másrészt az előbbieken keresztül a megszerzett módszertani ismeretek begyakorlását segítik. Nem a képletek betanulására, hanem az összefüggésekre, példák megoldására, a képletek alkalmazására kell nagyobb súlyt fektetni.

Most a gyakorlatok helyett, főleg felső években nagyobb-részt előadások vannak (amelyek az írott anyagot pótolják), s így azok nem töltik be funkciójukat. A számonkérés időszakos — a folyamatos tanulást lehetetlen. Ha a módszertani tárgyakból tartott előadások száma csökkenne, és a gyakorlatok szerepe megnőne, célját jobban el tudná érni, mi is felkészültebben vehetnénk részt rajtuk. Nagyon lehetősé nyílna arra, hogy a módszertani ismereteket ne önmagukban, hanem alkalmazásukkal, felhasználásukkal együtt, konkrét közgazdasági példákon gyakoroljuk be.

Mint már írtuk, a gyakorlatoknál, szemináriumoknál és az előadásoknál felmerülő problémák többsége személyi okokra vezethető vissza, ezért az egyetemi oktatók, szeminárium- és gyakorlatvezetők kiválasztásánál a szakmai feltételekkel egyenrangú legyen a pedagógiai érzék, illetve képzettség. E téren végük jobban figyelembe a véleményünket.

Valamennyi oktatási forma kihasználásának alapja az órán kívüli munka. Ez egyrészt az előadásokon hallottak, illetve az írásos anyagok elsajátítása, másrészt — és ez egyelőre nagyon ritka — a szemináriumon, gyakorlaton tárgyalt problémák tisztázása, a nyitva hagyott kérdések lezárása, harmadrészt pedig a rövidebb-hosszabb távra szóló feladatok elvégzése. Nincsenek meg azonban azok a (főleg módszertani) alapok, amelyek az előbbieket színvonalas elvégzésé lehetővé tennék. Ezen a problémán a prozemináriumi rendszer továbbfejlesztésével kell segíteni. (Erről külön értékelés készült, ezért most nem részletezzük.)

Az órán kívüli munka súlyát növelni kell, több, hosszabb távra szóló, önálló munkát kívánó egyéni és csoportos „házi feladatot” kell adni. Házi dolgozatot, amelyet egy-egy témával kapcsolatban akár egész egyetemi éveink során fejleszhetünk, illetve főként módszertani tárgyakkal olyan, egész évre szóló feladatot kapjunk, mely fokozatosan segíti konkretizálni a szerzett új ismereteket, módszereket, alsóbb években egy-egy alaptárgyhoz, felsőbb években pedig lehetőség szerint az alternatív blokkhoz kapcsolódva így az órácsökkentéssel pár-

huzamosan megnő a sokkal hatékonyabb szakmai munka szerepe, amellyel tanulás- és kutatómódszertani ismereteink, íráskészségünk is fejlődik. El kell érni, hogy minden félévben legyen egy ilyen munka. Ez feltételezi azt is, hogy a hosszabb távú feladatok értékelése nagyobb szerepet kapjon az éves munka értékelésében. Azt is meg lehet oldani, hogy a csoport tagjai opponensi rendszerben, vagy más módon véleményt mondjanak egymás munkájáról.

A viták közben felmerült az a javaslat, hogy egyes fontosabb alaptárgyak feldolgozását, illetve az alternatív blokkhoz tartozó önálló munkát a nyári szünet idejére is ki lehet jelölni.

Az alternatív tárgyak területén elkeserítő a helyzet. Sokunk nem talál olyan tárgyat, amelyet szívesen választana, így kényszerből választ. A kurzusok színvonalát és a követelmények eltéréseit, csak kevesen találják meg számitásait (talán azokat kivéve, akik olyant keresnek, amelyek színvonalát alacsony). Sokszor oktatóink sem veszik komolyan feladatukat — a heti egy alkalom így különösen értékelenné válik.

Elképzelésünk szerint az alapképzés alatt is lehetséges kell adni alternatív tárgyat választására és természetesen ez a lehetőség a felsőbb években egyre táguljon.

Az új oktatásfejlesztési koncepció általunk is helyeselt elképzelése, hogy egymásra épülő alternatív blokkok legyenek, de ez csak akkor lesz hatékony, ha megnyugtatóan tisztázzuk az alaptárgyak funkcióit és a viszonyukat az alternatívákhoz. Bárki, járjon bármilyen szakra is, válassza bármelyik blokkot, és ne legyen adminisztratív akadály a blokkok közötti áramlásnak. A blokkokon belül pedig további alternációra legyen lehetőség.

(Folytatjuk)

Milyen vezető funkciót töltöttél be eddig a mozgalmában?

— Gimnáziumban négy éven át voltam alapszervezeti KISZ-titkár. Az egyetemen először az alapszervezet, majd pedig az évfolyam titkárának választottak meg. Másodikban a csoportomban voltam titkár, egészen a legutóbbi választásig.

Igen sokan, akik középiskolában középvezetők voltak az egyetemen nem vállaltak funkciót: elfáradásról, kiábrándulásról beszélnek. Mi erről a véleményed?

— Ahhoz, hogy valaki mozgalmi munkát végezzen, kétféle belső ösztönzővel kell rendelkeznie. Az első főként a középiskolában dominál. Egy alapvetően közösségi magatartás. Természetes igényként jelentkezik, hogy emberek között éljék, kapcsolataim ne csak felszínesek legyenek, hanem a közösséghez is tartozzam. Később jelentkezik a szervezet céljainak tudatos megértése, elfogadása. Nagyon fontos a kettő összhangja: aki csak lelkesedik, az előbb-utóbb kikerül a vezetésből, mivel bizonyos szint után már tudatosan kell politizálni. Viszont akiben ez a belső kényszer nincs meg, csak a tudatos világkép, megint nem lesz tudatos vezető.

Azoknál, akik nem vállaltak funkciót, valamelyik ösztönzőben lehet a hiba. Vagy pedig megijednek attól, hogy itt mi-csoda „megpróbáltatások” várhatnak rájuk. Elsősorban tanulmányi téren kell helytállnia — ami mind igaz, de a jelentőségét túlbecsüljük. Az ilyen emberek egy része — azzal a bizonyos két oldallal nem volt

KÖLTŐ MAGDOLNA

— az általános kar új KISZ-titkára

hiba — az első vizsgaidőszak után rájön, hogy nem is követelnek itt olyan emberfeletti és visszatalál a mozgalmához.

Nálad rendben van ez a kétféle ösztönzés?

— Tavaly, bennem az első volt az erősebb, inkább érzelmi alapon álló vezető voltam. Évfolyam titkár koromban ért nagyon sok hatás, akkor jelentkezett erősen a követelmény: ne csak szívvel, ésszel is csináljam azt, amit csinállok. At kellett gondolnom mi is a KISZ és miért van?

— Itt az egyetemen magasfokú ideológiai képzést kapunk. A párt politikájának megismertetése — ami a KISZ legfőbb feladata — tulajdonképpen az oktatás keretében történik. Mi tehát a KISZ szerepe ilyen körülmények között?

— Nem mondom újságot vele, de nem lehet elészter hangsúlyozni, a csoportok alapvető képessége a tanulás. A KISZ-szervezet legfontosabb szerepe az, hogy a maga eszközeivel segítse és kiegészítse ezt az alapvető képességet. Gondolok itt arra: ha X-nek valamilyen tárgyból problémája van, nem hagyjuk egyedül küszködni stb.

Az oktatás formája olyan, hogy te egyenként kapsz bizonyos tudást, és ezt egyenként visszaadod a különböző számonkéréseken. De maga az oktatás kevésbé tanít meg arra, hogy meglásd: a dolgok nem olyan egyszerűek. Adott egy probléma, nem lehet ráhúzni egy sémát, mert a valóság sokkal ellentmondásosabb. Hosszú folyamat játszódik le benned, míg eljutsz a megoldáshoz. A KISZ szerepe, hogy megmutassa a dolgok más vetületeit, összefüggéseit. Hogy megtaláljuk a kapcsolódási pontokat a tanultak és a társadalmi elvárások között. Itt az egyetemen meglehetősen be vagyunk zárva, sokszor saját levünkben főlünk — feltétlenül kitekintési lehetőségekre van szükségünk. Itt egyszerű lehetőségeink vannak, épp azért, mert a társadalomtudományokat tanuljuk.

Igaz-e az, hogy a KISZ-tagok alapvetően passzívak,

nem érdeklődnek a közösség dolgai iránt?

— Nem. Az emberek alapvetően közösségek. Mindenki igényli a magasabb színvonalú közösségi életet. Nem tudom azonban mivel magyarázni, hogy ez az igény meg is marad az óhaj szintjén, és amikor tényleg tenni kellene érte, akkor van az, hogy senki sem hajlandó semmire. (Ezzel nem általánosítani akarok, csak kiélezni a problémát.)

A kari vezetőségek egyik legfontosabb feladata, hogy minden csoportot átsegítsenek ezen a holtpontra. Méghozzá minél előbb, mert az idő múlásával ez egyre nehezebb lesz. Ha nem hagyjuk elaludni ezt az igényt, vagy nem keressük máshol a kibontakozást, akkor minden csoport eljuthat egy magasabb fejlettségi fokra. Ezért fontos, az első instruktóri rendszer, de a második évben sem szabad hagynunk, hogy szétfolyjanak a csoportok. Valahol külső hatással kell elindítani az egymásra találást, ami nélkül szétzúlik a csoport. Második évben talán nehezebb a dolgok, mint elsőben, hiszen mindenkinek megvannak már a maga kapcsolódási pontjai — barátok, előző évi csoporttársak —, nincs meg tehát az egymásra utaltság.

A kari KISZ-vezetőség milyen segítséget tud nyújtani a csoportokban, közösségfejlesztésben?

— Az idén egy-egy kari vezetőségi tag instruált minden második csoportot. Velük volt a vezetőség megválasztásáig, utána összekötő szerepet játszott az alapszervezet és a vezetőség között. Úgy gondolom, az instruktornak több, az első instruktórhoz hasonló feladatot kellene ellátnia. Kezde azzal, hogy bemutatt bennünket egymásnak — volt olyan csoport, ahol a srákok hetekig nem tudták egymás nevét, mert egyszerűen nem volt senki aki felálljon, és megkezdje a bemutatkozást —, odáig, hogy előre megszervezett programokon alaposan meg kell beszélni az érvényben levő kari határozatokat — a küldöttgyűlés döntéseit, az akcióprogramot, stb. a csoporttal, hogy minél előbb bekapcsolódhassanak a karon folyó mozgalmi munkába.

Ide tartozik, bár az egész karra vonatkozik; erősíteni akarjuk a TKR-t. Sokan nem bíznak abban, hogy a mi véleményünk eljut a tanszékerekre, azt ott meghallgatják, és figyelembe is veszik. Be akarjuk bizonyítani, hogy a TKR-nek igenis komoly súlya és hatáskora van. Ennek során fejleszteni kívánjuk a TKR visszacsatolási rendszerét. Célnk ezzel az, hogy az alapszervezetek aktívan részt vegyenek az oktatási folyamatban, annak kialakításában. Meg kell végre mindenkinek értenie: nemcsak a kül- és belpolitikai kérdések megvitatása jelenti a politizálást, hanem az is, ha szűkebb környezetünket formáljuk.

Hogy érzed: nehéz lesz bekapcsolódnod a kari vezetőség munkájába?

— Nem hiszem. Idén a tavalyihoz képest könnyebb a feladatom. A 11 tagú kari vezetőségből csak három újak. A legtöbb funkcióban megmaradtak a tavalyi emberek. Így a vezetőség minden tagja tudja, hogy mi a feladata. Egyelőre nem én irányítok, hanem ők mondják, hogy mit csinálnak. A titkárváltás nem okozott zökkenőt a munkában. Most arra kell törekednem, hogy minél hamarabb és minél jobban átlássam az egész rendszert.

Pál Kata

Ipar(-kodó) kari titkár

(BESZÉLGETÉS
OROSZ JÓZSEFFEL)

— Két hete volt a választás. Mi minden változott azóta körülöttem?

— Azt hiszem természetes, hogy nagyon sok dolgom van. Mindenhol be kell mutatkoznom, szokjuk egymást a vezetőségen belül is. A politizálás már a jövő évre vonatkozó elképzeléseinkről szeretnénk beszámolni, ez is sok munkát ad.

— Az eddig eltelt rövid idő alatt mi az, ami körvonalazódott benned a rád váró feladatokról?

— Elég nehéz a helyzetünk, hiszen mi is bíráltuk a régi kari vezetőség munkáját, tehát ugyanazokat a hibákat nekünk már nem szabad elkövetni. Úgy érzem, náluk sok feladat megoldása elakadt a titkár-agitprop-szervezőtitkár hármasnál, a többi vezetőségi tag a saját munkaterületén sem dolgozott kifogástalanul. Nálunk mindenki egyformán részese lesz az akciónak és a felelőségnek. A vezetőségben túlnyomórészt II. évesek vagyunk, ismerjük egymást, minden feltétele megvan a jó közös munkának. A vezetőség tagjai közül többen dolgoznak egyéb területen is, a rádióban, a szakkollégiumban, a sportban, ezeket a lehetőségeket is szeretnénk felhasználni a célok megvalósítása érdekében.

— Hogyan segítette munkátokat a küldött-értekezlet?

— A beszámolókor során kialakult hangulat alkalmas volt komoly észrevételek közlésére. Úgy érzem, hogy a küldöttek legtöbbször egyéni gondolataikat mondták el, nem pedig az alapszervezetek véleményét a titkári beszámólóról és az év során felmerült problémákról. A küldöttek jobb felkészülésével az

értekezlet nagy segítséget adhatott volna a kari akcióprogram összeállításához.

— A jelölőbizottság munkáját igen megnehezítette, hogy az alkalmasnak vélt emberek nagy része nem vállalta el a jelölést. Mi erről a véleményed?

— Ennek szerintem többféle oka lehet. Elképzeltetnek tartom például, hogy valaki nem érez magában elég ambíciót ehhez a munkához. Itt is előjött azonban, amit én fontos problémának tartok, az, hogy sokan úgy érzik, a felsőbb szintű KISZ-munka nem hálás feladat, a vezetők munkáját nem ismerik el megfelelően, ezért aztán gyakori a tartózkodás.

Általában úgy érzem, hogy csökkent a lelkesedés a mozgalom területén. Kevesebb a szabad időnk, mindenki elég leterhelt, a programokra nehezebb aktivizálni az embereket. Hogy miben látom a megoldást? Talán abban, hogy kevesebbet kell tervezni, de a rendezvények olyanok legyenek, hogy azokra mindenki szívesen elmenjen. A mozgalmi munka kulcsfontja szerintem az alapszervezet. Ezért nagyon fontosnak tartom a vezetőségválasztások jobb előkészítését is.

— Megfogalmaztad-e magadban valamilyen „elvet”, amihez a munkádat igazítod majd?

— Hát a határidőnaplóm már megtelt, szinte szeptemberig be vagyok táblázva. A feladatokkal kapcsolatban annyit, hogy minél kevesebb üléssel, minél jobb munkát. Magamra gondolva legnagyobb eredménynek azt tartanám, ha a hétköznapjaim nem változnának meg jelentősen.

Sok sikert kívánunk a munkához!

m. g.

1975 a nők nemzetközi éve volt. Számos ünnepélyen, konferencián emlékeztünk meg róluk. Tárgyaltuk helyzetüket, határozatok születtek, Berlinben kongresszust is összehívtak a tiszteletükre.

Nemrégiben, március 8-án, a nemzetközi nőnap alkalmából ki-ki virággal, ajándékkal kedveskedett női hozzátartozóinak, ismerőseinek, szeretteinek. Minden jel arra mutat, megbecsüljük, szeretjük őket, de...

Erről a parányi köztársaságról — és ami mögötte van — szól ez az írás. Ne érezze senki ünneprontásnak, egészen más céllal íródott.

A statisztikai évkönyvek tanúsága szerint Magyarországon 1000 férfira átlag 1070 nő jut. A nemzetközi statisztikák szerint a fiatalabb korosztályok körében még kedvezőtlenebb az arány a nőkre nézve. Sőt, az előrejelzések szerint a fiatalabb korosztályok számaránya 2000-ig tovább nő, tehát a nemek aránya tekintetében a jelenlegi helyzet valószínűleg rosszabbodik.

Ha az adatokat figyelembe vesszük, ez azt jelenti, hogy ma optimális esetet feltételezve, csak ezer nő talál társat, 70 kénytelen egyedül, magányosan leélni életét. A tényleges helyzet azonban korántsem ilyen rózsás, sőt egyes esetekben aggodalomra is okot adó. Először is az, mert a számok bizonyos szempontból csak leegyszerűsített adatok, s az élet sokkal bonyolultabb, ellentmondásosabb. Valójában életkoronként, intézményenként stb. nagyon is eltérő a nemek megoszlása. Ez a helyzet a felsőoktatási intézmények esetében is, ahol az utóbbi időben egyes értelmiségi pályákon nagyarányú az elnökesedés. (Kírvó példaként lehetne sorolni: a Debreceni Kosuth Lajos Tudományegyetemen a fiú-lány hallgatók aránya 25-75 százalék, tavaly a Szegei Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán 1412 nappali tagozatos hallgatóból 1153 volt lány, de nálunk sem kedvező a helyzet. 4 kollégiumunkban 33-66 százalékos az arány. Hasonló az arány más egyetemeken, elsősorban orvosi, bölcsész vagy gyógyszerész karokon, tanár- és tanítóképző főiskolákon. A Műszaki Egyetemen, a műszaki főiskolákon, az agrártudományi egyetemeken is hasonló a helyzet, csak fordított előjellel. Ott a fiúk aránya sokkal nagyobb. Az ő helyzetük azonban a lányokénál lényegesen kedvezőbb, hiszen a társadalmi köztudat a társas kapcsolatokban a fiúkat ismeri el kezdeményező félnek és biológiai okokból, természetüknél fogva is ők lépnek föl „kereső” szándékkal a nemek kapcsolatában. Az ő oldalukról nem is jelentkezik különösebb nehézség a kapcsolatteremtésben, ezt „monopolhelyzetük” is biztosítja. A kérdések sorozata élesebben a lányok esetében merül föl.

A hirdetőszolgálat irodájában topogunk, kezünkben papír, a hirdetések szövegével. Előtte fiatal, hosszúhajú nő áll. Izeg-mozog, ideges. Hátrafordul, ismerős arc, évfolyamtársam az egyetemen. Nevét nem tudom, nem vagyunk beszélőviszonyban. Azért köszöntünk egymásnak.

— Szia. Tanítani akarsz? Angol? Német?
— Nem. — Zavartan nevet, elfordul, igyekszik palástolni pirulását. Aztán hirtelen visszafordul.

— Miért ne mondanám meg?! .. Házassági hirdetést adsz fel.

Meghökkenek, önkéntelenül is végignézek rajta. Ő alak, szép szemek, csinos megjelenés.

— Te viccelsz?
— Nem hiszed? Tessék... — Orrom elé tolja az előbb még rejtgetett blankettát:

„23 éves, 165 cm magas, barna, csinosnak mondott diplomázó lány megismerkedne intellektuális érdeklődési férfival, házasság céljából.”

Most én pirulok el. Nem tudok szólni. Visszaadom a lapot, várok soromra. „Hogyan maradtatok ez a lány ennyire egyedül?”

En következem. Beadom a szövegemet az ablakon. Hirtelen elhatározással megfogom az elköszönő lány karját.

— Tudsz várni egy pillanatot?

— ...zöldfülként kerültem be az egyetemre, sokáig ki sem mertem mozdulni a kollégiumból. Félttem. Mindentől és mindenkitől. A városától, a forgalomtól, az emberektől, még a csoporttársaimtól is. Tele voltam kisebbségi érzéssel. Valószínű a neveltetésem miatt. En otthon délelőtt iskolába jártam, délután tanultam, este néztem a tévét. Ismerősök, rokonok is csak ünneppon jáltak hozzánk. Mi sem mentünk sehova. Csak otthon voltunk a családdal. A nagyszülők is velünk éltek. Ez egyfajta falusi életforma. Még ma is az.

— Apám szava szent volt a családban. Akkor mindent elfogadtam, ahogy volt. Azt hittem, ha az apámék mondják, akkor az úgy jó, úgy igaz. Hozzánk fiúk sem járhattak. „Majd ha eladósorba kerülés!” Ezt hallottam mindig. Így vette el nagyapám is, apám is a feleségét. A védtetés miatt voltam védtelen. Ha egy fiú rám nézett az egyetemen, én elpirultam. Egyedül eleinte sehová sem mertem máskálni. Még az órákra sem. Csak a csoporttársakkal, később a barátainkkal. Kapaszkodnom kellett valakikbe... Amikor úgy, ahogy megismerkedtem a környezettel, elmentem közös rendezvényekre is — de mindig csak társaságban. Irodalmi estekre, klubmüsorokra, s csak utána a bulikba.

Emlékszem, majd kiugrott a szívem, amikor az első bulimra elmentem. Félttem, izgultam, csak az első felkérés után nyugodtam meg. Este a szobámban mégis hiányzó volt. Boldog voltam, mert táncoltam velem, nem ültem ott hiába, de üresnek éreztem magam. Nem nagyon tudtam kapcsolatot teremteni a partneremmel. Kuka voltam... Valami megmagyarázhatatlan gátlásosság vetett rajtam erőt és hiába próbáltam leküzdeni azt, nem ment. Talán a fiú sem volt valami bőbeszédű. Tény az, hogy egyre ellentmondásosabbnak éreztem az egészet. Hiányzott belőle az érzelmi töltés. Minden olyan mechanikusan ment.

— Nem így képzeltem. A kollégiumban sem alakult ki olyan légkör, amely segítette volna a kapcsolatteremtést a többiekkel. Egyre

TÁRSKERESŐK, MAGÁNYOSOK, FÉRJVADÁSZOK

(Egy

mozaikkép

darabjai)

...többet maradtam odahaza a szobámban. Tanultam, olvastam vagy csak a rádiót hallgattam. Az egyetemi csoporthoz sem kötődtem. Húszan voltunk. 15 lány, 5 fiú. Hamar kialakultak a párok, a többiekkel nem törődött senki. Néha eljártunk közösen színházba, kirándulni, de nem volt sok értelme, nem hiányzott ez senkinek...

— Másodévre sikerült elvesztenem minden illúziómat. Úgy éreztem, velem nem törődik itt senki. Már-már azt gondoltam, így sem jobb, mint apám elvei szerint. Akkor találkoztam az első fiúval, akivel komolyabb kapcsolatom volt. Teljesen véletlenül. A szobátársamhoz jött fel mategozni. De házasság nélkül nem mertem odaadni magam. Szakítottunk. Otthon nekem 18 évig mást szajkóztak a fülemben. Az eset után szorongásaim, kételemim támadtak. Még az öngyilkosság gondolatáig is eljutottam. Felőrölt az önkínzás. Mi a helyes, mit kell tennem? Nem segített senki. Barátomim közül is jó néhányan éltek át hasonló napokat. Menekültem volna társaságba, akárkikhez, csak végre megnyugodhasak. Akkor kezdtem el színházba járni, hogy valamivel lekössem magam. A bulizás már nem érdekelt, rádöbbentem, nekem a tánc nem kenyerem. Így lassan kikoptam a társaságokból. Látnom kellett, hogy III-IV. éves koromra a közvélemény is úgy könyvelt el, mint magányos, a szobájába visszahúzódo ember. Pedig nagyon vágytam a társaság után, csak nem volt kedvem discokban, klubokban házalni. A könyvtárban volt egy-egy fűtő ismeretségem, az egyik kollégista fiú is járt velem egy hónapig. Egy újabb „skalpot” szereztet volna, és én a „megszédült csirke” erre nem jöttem rá rögtön. Most, hogy végzek, nekem kell lépnem. Visszamegyek vidékre, mert ösztöndíjas vagyok. Otthon, tudom, nagyon nehezen találnék igényeimnek megfelelő partnert. Ha ketten mennénk, más lenne a helyzet. Apámék sem szólnának bele az életembe, de ha nem sikerül? Szóknóm kell... Kérdés, hová? Egyedül semmiképpen nem akarok élni. Egyelőre elveim feladása nélkül sem...

Választásról csak akkor beszélhetünk, ha van választék. A közhiittel ellentétben a választás lehetősége az ismerkedés elvileg fennálló számtalan lehetősége ellenére — munkahelyi, iskolai közösség, tömegszervezetek, szomszédság, családi kapcsolat, tánc, utazás, üdülés stb. — a fiatalok számára is elég korlátozott. Egy francia felmérés tanúsága szerint a megkérdezettek 30-40 százaléka egyetlen számbajelölhető partnert sem ismert házastársán kívül a házasságkötés előtt. A többieknél az átlag 1,5-2,3 személy volt. A legújabb kutatások szerint hazánkban lényegében hasonló eredményeket kapunk.

— Itt maradok Pesten, mert ha visszamegyek a szülőhelyemre, már nem találok olyan fiút, aki nekem is megfelelne. Akivel érdemes leélni egy életet. Ilyen kevés van. Aki más-hová került el, az vagy nem jön haza, vagy ha hazajön, nem egyedül jön. Akik maradtak? ... Most volt az érettségi találkozó, az osztályban 16-an voltunk lányok, már csak ketten nem mentünk férjhez. A másik lány is egyetemista. A legtöbb lánynak már két gyereke van, vidéken még ma is tartja magát az az nézet, hogy a lány érettségi után menjen férjhez. En már „öreg” vagyok. En otthon évekig várhatnék valakire, vagy olyan kompromisszumot kellene kötnöm, amiből már most tudom, csak rossz házasság lehet.

— Ha most gyorsan férjhez mész, mi a biztosíték arra, hogy sikerül a házasságod?

— Nem sok. Mégis több az esélyem, hogy megfelelő társat találok. Pesten nem számítok „öregnek”, csak az a baj, hogy — ezt a lányok szempontjából mondom — kevés az ismerkedési lehetőség. Elvégre az utcán nem szólíthatok le valakit.

— Hol szoktál ismerkedni?

— Sok a lehetőség. Könyvtár, menza, büfé, klub. Gyakorlatilag csak a táncos bulik. Ott jó közvetítő a zene. Az ember együtt lehet a másikkal anélkül is, hogy szövegelniene. A fiúk nagy része nem szívesen szövegel, mégis az övék a kezdeményezés joga. Ilyen szempontból nagyon elnyomják a nőket — a közvélemény. Ha én odamennék egy ismeretlen fiúhoz, aki tetszik nekem — te, gyere, menjünk táncolni! —, másnap az egész egyetem tudná, hogy én milyen kiéhezett kurva vagyok, aki akárkit leszólit. Pedig dehogyan. Kiszolgáltatók vagyunk. Így nem marad más, mint hogy türelmesen várunk, és minél több „fiús” helyen megfordulunk, hogy megköszorozódjon a lehetőség az elcsábításunkra. Ezért járnak annyian a fiúkolozók discojára.

— Szerinted a fiúk milyen szempontok alapján választják ki a partnereiket?

— Ha ismeretlen lányról van szó, csak a külső számít. Mi más? Az alak, a megjelenés, a szerelés a fontos. Némelyik lány ezért csínál bohócot magából, öltözik úgy, mint egy maneken. Még akkor is, ha nincs meg rá az anyagi fedezet. Inkább hétközben elmegy dolgozni, akár éjjel is. Így futja a Váci utcai

csizmákra. Tavaly még csodálkoztunk, amikor egy I. kategóriás lány szoc. segélyt kért és kapott is. A következő bulin pedig ruha- és csizmakölteményekben jelent meg. Papíron náluk 400 forint az egy főre eső családi jövedelem.

— Az ilyen jellegű ismeretségekből lehet tartós kapcsolat?

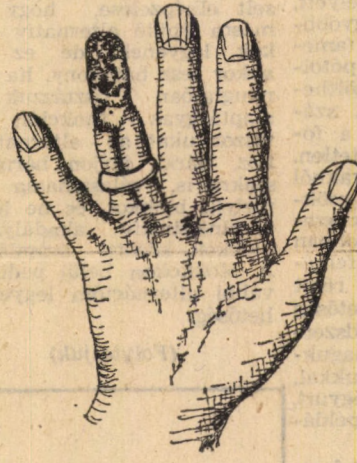
— Lehet, de legtöbbször megmarad a felszínes érdeklődés. Még a házasságban is. Az, hogy az ember az egyetemisták köréből választ társat, az növeli az esélyt, a tartalmas együttélés megteremtésére, de nagyon sokszor — nekem legalább is ez a tapasztalatom — kiderül, hogy érzelmileg vagy gondolkodás, érdeklődés dolgában távolodnak egymástól.

— Másfajta ismeretséget nem tudsz elképzelni? Ahol nemcsak a megjelenés játszik szerepet?

— Ritka az ilyen lehetőség. Minél inkább látszat közösségi élet folyik, annál kevesebb a lehetőség az értelemre is építő kapcsolatok kialakítására. Gondolok itt kiscsoportos rendezvényekre, szakmai estekre. Kevés a lehetőség a gondolatcserere.

— Te a kapcsolatokat melyik formájától vársz házasságot?

— Most már csak az elsőtől. Az utóbbira túl sok időt pazaroltam. Haszontalanul. Nem azt mondom, hogy helyesen döntök, de ösztönten szólvá egy éven belül férjhez akarok menni. Akkor végzek. Vége a régi álmoknak. — Erdemes férjhez menned? A házasság nem formai intézmény.

— Ezt mondják, de nézd meg, hogyan ítélek meg egy gyerekes egyedülálló nőt a többség. Márpedig én a közeljövőben gyereket akarok. Vagy vegyük azt, hogyan tud egy egyedülálló nő bekapcsolódni a társasági életbe? Bárki a szájára veheti, pletykálhat róla akármit. A presztízsről nem is beszélve. Enéikül pedig hogyan tanítanak? Be kell látnom, nincs más választás. Férjhez kell mennem! Akárhogy is!

A mai ember pszichológiai elszigetelődésének különböző okai vannak. A korunk modern, ipari társadalmára jellemző új jelenség mellett (felgyorsult élettempó, idegfejtés, nagyfokú mobilitás, a generációk közötti viszony kiéleződése, a család fokozatos szétállása, a televízió hatása stb.) néhány, a fejlődés ellentmondásaiból fakadó sajátos ok is hozzájárult az elszigetelődéshez. Először is: a kereskedelem, a közlekedés, a szolgáltatások viszonylag alacsony színvonalra arra kényszerítik az embereket, hogy szabad idejük egy részét otthon, szűkebb környezetükben töltsék el. Másodszor: nem sikerült még megteremtünk a szocialista társadalomnak megfelelő érintkezési formákat. Ez a tény pedig arra kényszeríti az embereket, elsősorban a fiatalokat, hogy sokszor az érintkezés pótlólagos formáit keressék, vagy arra, hogy magukba zárkózzanak. Mind a két esetben az lehet az eredmény: neurózis és mindaz, ami láncreakciószzerűen következik belőle. Dr. Buda Béla szerint: „...akinek hosszabb időn keresztül nincs legalább egy-két sikeres intim emberi kapcsolata, az többé-kevésbé maradandóan károsodik, egészen az öngyilkosságig, az elmebetegségig, vagy asszociális magatartásig.”

Zenés-táncos rendezvény. Disco. Sörözgető, lányokat bámuló társaság.

— Jársz valakivel?

— Nem. Ráérek, még van két évem. Addig kitombolom magamat.

— Szoktál lányokkal ismerkedni?

— Persze, itt könnyű.

— Mással nem?

— Nem nagyon. Néha. Társaságban. Főlőseges. Itt mindig akad valaki.

— Hány olyan lányt ismersz, akiről nemcsak az alakja után tudsz véleményt mondani?

— Névről keveset. Látásból sokat.

— Milyen alapon választod ki a partnereidet?

— Legyen jó megjelenésű, jó alakú, ez nálam sokat számít.

— Nem vagy kíváncsi a véleményére?

— Itt a buliban nem. A zenétől úgy sem értenék semmit. A buliban táncoljon, szórakozzon, ne filózzon az ember. Arra van idő más-
kor is. A szemináriumokon (nevet).

— Mikor máskor?

— Az órákon, vagy bármikor, de ne két szám között. Nem bírom azokat az embereket, akik megjátsszák az eszüket és ilyenkor is emelkedett dolgokról fecsegnek.

— Szerinted megvalósul a nő és férfi közötti egyenjogúság?

— Nevetetni akarsz? Nézz végig azokon a lányokon a fal mellett. Nincs hapsjuk. Legyek nagyképű? Mind arra vár, hogy felszedjem őket. Vagy én, vagy más. De nincs fiú. Ez az ő pechük.

— Hogyan itélnéd meg, ha lejönne ide egy lány, elkapná a karod, és azt mondaná, sók-
értelmű mosollyal, gyere, táncoljunk!

— Mennék, kezem-lábam törnének egy ilyen nő után. Csak látánám!

— Miért?

— Mert nem kellene fél órákat rágni a fület, hogy így, meg úgy. A legtöbb lánynak órákig kell szövegelni, hogy elérj valamit nála. Hiányzik belőlük egyfajta merészesség. Hiába mondják, hogy felszabadultak, nem tudnak mit kezdeni a szabadságukkal.

— Szerinted mit jelent „feleségül venni valakit” vagy az, „férjhez adják a lányt”? Miért nem monadják fordítva? Férjül vette...

— Ezen nem is gondolkodtam... talán azért, mert régebben az volt a szokás, hogy a szülők adták férjhez a lányukat... vagy azt jelenti, hogy a férfi választ, ő a hódító, de jobb szó erre a kezdeményező. Ezt fogalmazta meg a köztudat.

— Ma is érvényes ez a szemlélet, vagy elavult?

— Is, is. Ma nemigen lehet egy lányt csak úgy férjhez adni. Bár, hallottam esetekről. És a választás is kölcsönös, a lányok nem játszanak alárendelt szerepet... Nem annyira. Őket azért másként ítélik meg, mint a fiúkat.

— Te is?

— En? Nem. En csak a kölcsönös rokonszenven alapsz választok ki valakit.

— Itt a klubban is? Alig beszélés velük.

— Itt is. Nekem egy pillantás elég.

— A többiekkel, akiknek másoktól sem jut pillantás, akik a fal mellett ülnek, velük mi lesz?

— Nem tudom, az az ő gondjuk. Biztos találnak valakit.

— Biztos?

— Hát... legalábbis remélem.

Nehezen lehet elképzelni, milyen lesz az élete azoknak a lányoknak, mit éreznek, hogyan gondolkodnak, mire befeszül az egyetem, s mi vár rájuk, ha eddig nem sikerült társat találniuk. Hasonlóan nehéz elképzelni azoknak az életét is, akik az utolsó pillanatban kampányszerűen házasodnak — kétes értékű látszatkapcsolatokért, hogy aztán évek, esetleg hónapok múlva, a teljes érzelmi elsi-
városodás nyomán kezdhessék újra a második házasság hasonló „örömeit”.

A pszichológusok évek óta hangoztatják: kiszikkadóban van a fiatalok érzelmi élete. Nemcsak nem szeretik a nagy szavakat: szerelem, kedvesség, hűség, odaadás, de lassan a szavakhoz kapcsolódó érzelme is hiányzik az életükből. Növekszik a válások száma. Ennek egyik oka, hogy a rövidebb-hosszabb együttélés során derül csak ki, nemcsak a külső számít, hanem az érzelmi-értelmi összhang is. Sokan ez utóbbi tényezőt a biztonságra törekvés, a pillanatnyi siker, a csillogó jegygyűrű érdekében háttérbe szorítják. Régen a szülők azt mondták, ha látták lányuk arcán a vőlelőt iránt érzett érzelmek tükröződését, „Majd megszereted, édes lányom!”, ma már változtak az idők. Ma a lányok beszélnek be maguknak „majd megleszünk valahogy, de férjhez kell menni!”. Bármilyen áron! Ebben nemcsak a kapcsolatteremtők a hibásak, ők racionálisan gondolkodnak. „Jobb egy rossz házasság, mint a boldog, de magányos élet!”

Érzelmi kultúránk, kapcsolatteremtő és megőrző képességünk rendkívül szegényes. Ismerkedésre még csak-csak futja az erőnk, de a kapcsolatok építésére, gazdagítására ritkán. A partner sokszor nem társnak kell, hanem csak reprezentáláshoz, ürügynek, státuszszimbólumnak, mert a társadalmi köztudatban egy rossz, mindenáron összehozott házasságban élő „parazita” nő is értékesebb, mint az, aki egyedülállóként is hasznosan, alkotóként tevékenykedik a magánéletben, kapcsolódik be a közösség munkájába.

Egyes értelmiségi pályákon a teljes elnökesedés fenyeget. A napokban hallottam olyan tantestületről, ahol 52 nevelőből 51 nő volt. Ez már a vég, ennek pedagógiai következményét is nehéz felmérni. A változásra, a változtatásra égetően szükség lenne.

Statisztikai adatokkal kezdtem az elején. A tényszerű, rideg adatok ellentmondásos, bonyolult és sokszor fájó valóságot tükröznek, amelyről nem szívesen beszél senki. „Magányügy” — zárkóztam el jó néhány interjúalany kérdéseim elől. Csupán az arcrandulások jeleztek, hogy már a téma körvonalazásával is érzékeny pontra tapintottam.

Évente sok-sok lány hagyja el az iskolákat. Közülük hány a magányos, a kedvét vesztett, örömtelen, megkeseredett? Erre vonatkozóan nincs statisztika. Csak elgondolkozni lehet azon, hogy mennyi érték, idő, energia pazarlódik a magánnyal való küzdelemben, s ezen keresztül mennyi kár éri a társadalmat, a közösséget. Magányügy-e a magányügy? Nyugodtan felelhetjük a kérdésre: nem! Olyan közügy, amelynek megoldása sürgető feladat.

Egy mozaikkép darabjait próbáltam egymás mellé illeszteni. Jó néhány részlet hiányozhat még, másokat esetleg nem tudtam pontosan a helyükre rakni. Jó volna, ha mások is segítenének, és ki-ki hozzátenné a maga darabjait, hogy egészében és tisztábban bontakozzon ki a valóság képében a fontos problémakörben.

Sebők János

tani az alapszervezet tagjai elé. Sok hozzászóló foglalkozott a tanulmányi verseny kérdésével. Általában az volt a tapasztalat, hogy a tanulmányi verseny jelenlegi formája miatt, nem jó, éppen alapvető funkciója — az ösztönzés — nem érvényesül kellően. Tóth Gábor ehhez a témához kapcsolódva elmondta, hogy a tanszéki képviselők munkáját nagyon gátolja, hogy a hallgatóktól nem érkezik elég javaslat, észrevétel, így nem is tudnak mit közvetíteni a tanszékhez.

Politikai nevelőmunkánk

Csakúgy, mint a kari küldöttértekezleteken, itt is sok szó hangzott el politikai nevelőmunkáról. „Agitációs és propagandamunkában az alapszervezetekben folyó politikai munka javítása a végső cél... A politikai képzés új rendszerének bevezetése, ha nem is mindenütt egyformán, de határozottan előrelépést jelentett alapszervezeteink politikai munkájában is. Király István az általános kar agit.-prop. titkára a politikai képzéssel kapcsolatban elmondta, hogy kevesen látták a célt, nem sikerült mindenkiel megérteni a politikai képzés céljait, jelentőségét. Az alapszervezetekre lényegében a formát kényszerítették a tartalom helyett.

Több hozzászóló is beszélt a párt és a KISZ kapcsolatának jelentőségéről. Mint a beszámoló is megállapítja, „politikai munkában szorosabbá vált együttműködésünk az egyetem pártbizottságával... Érvényesül a párt irányító szerepe egyetemünkön... Javult a KISZ- és a párt-vezetés közötti kapcsolat is”. Az eredmények mellett azonban problémák is adódnak, a hallgatói párttagok sokkal többet tehetnek a párt és a KISZ közötti kapcsolat folyamatosának javításáért. A hallgatói párttagok hatása nem érvényesül a KISZ-alapszervezetekben, ennek okát abban is látjuk, hogy a hallgatói párttagok megváltozóvá vált a középiskolá-

Napirenden: három év mozgalmi munkája

Tanácskozott az egyetemi küldöttértekezlet

ban felvett párttagok aránya, akik sokszor nem érzik eléggé a feladatokat.

Kevesebb felfüggesztés, több kilépés

Szivi József az értékelő taggyűlések tapasztalatairól számolt be a taggyűlésnek. Az értékelő küldöttgyűlésnek a tavalyinál jobb légkörben, kritikus és önkritikus szellemben zajlottak le. Nagy problémát jelentett az értékelésnél a vállalások komplex jellegének az értékelése. Tavalyhoz képest kevesebb volt a felfüggesztés és több volt a kilépés. Ezeknek a kilépéseknek néhány okáról beszélt Vass László. Több olyan ember lépett ki a szervezetből, akik — erkölcsi-emberi magatartásuk alapján — elismert tagjai lehetnek volna a KISZ-nek, s távozásuk oka, hogy a vitás kérdésekre nem minden esetben kaptak a KISZ-től kielégítő választ.

Mind a KISZ-bizottság beszámolója, mind a hozzászólások nagy súlyt helyeztek a fizikai munkához való viszony és a társadalmi munkák kérdésére. A beszámoló megállapítja, hogy javult a fizikai munkához való viszony, amit nagyon jól tükröz az őszi társadalmi munkák, valamint a nyári építőtáborj mozgalom fellendülése.

A hozzászólásokat követően Veres Pál összefoglalta a vita főbb tapasztalatait, s ezzel kapcsolatos véleményét. A különböző szakbizottságok és az alapszervezetek kapcsolatáról szólva elmondta, hogy a munkát úgy kell megszervezni, hogy a szakbizottságok „ne vigyék el” a tagokat az alapszervezetből, hanem minél többször alapszervezetek vállalják a munkát. A tanulmányi versenyek kapcsolatában javasolta, hogy ezt a kérdést, az októberben összehívandó küldöttértekezleten vitassák majd meg.

Ezután következett a szavazás, a küldöttértekezlet

KISZ-bizottság beszámolóját — a javasolt kiegészítésekkel — egyhangúlag elfogadta. A szavazás után következett kongresszusi dokumentumok, kongresszusi levél, szervezeti szabályzat tervezet módosításának a vitája.

A kongresszusi levél

Korábban már az alapszervezetek és a küldöttértekezletek részletesen foglalkoztak a dokumentumokkal, s a KISZ VB ezek alapján állította össze javaslatát a küldöttértekezletnek elfogadásra. A kongresszusi levéllel kapcsolatban az volt a tapasztalat, hogy hallgatóink többsége szívesen látta a levelet... részben érezte eléggé személyre szabottnak az általánosságát, de a levél hangja lehetett volna elemzőbb, kritikusabb... A levél nem differenciált kellően az egyes feladatok között, az elsődleges KISZ-feladatok mellett nagy súlyt kaptak azok is, amelyek megoldásában a KISZ szerepe csak másodlagos lehet. Általános jellemzője az előzetes vitáknak, hogy közzászint egyetemistaként a levél által felvetett kérdéseket szinte mindenütt a mi egyetemünk, illetve a karok és az alapszervezetek szemszögéből ragadták meg... Viszonylag kevesen foglalkoztak a levéllel, mint politikai dokumentummal. Sokan felvetették, hogy a levél lényegét — annak terjedelméért — nehéz volt megfogni. A levél tartalmáról elmondhatjuk, hogy a KISZ KB a legfontosabb kérdéseket jól fejteli meg, és helyesen emeli ki az előttünk álló legfontosabb feladatokat.

Sokan jogosan hiányolták azonban a levélből, hogy az nem foglalkozott a KISZ „belügyeivel”, nem tért ki az elmúlt kongresszus óta végzett tevékenység értékelésére, a KB-határozatok megvalósításának tapasztalatára.

A szervezeti szabályzat tervezet módosítását is — hason-

lóan a kongresszusi levélhez — már több fórumon és szinten megvitatották. Foglalkoztak vele az alapszervezetek, s a kari küldöttértekezletek is. Így aztán várható volt, hogy a küldötték milyen véleményeket képviselnek, s az egyetemi küldöttértekezlet milyen irányú határozatot fogad el. Mint a küldöttértekezlet határozata írja: „A szervezeti szabályzat a KISZ fontos politikai dokumentuma. Eppen ezért nem értjük, hogy a módosító javaslat miért iktat ki több demokratikus formát és eljárási szabályt. Ugy érezzük, hogy ez a centralizmus egyoldalú növelésére való törekvés.

Természetesen egyetértünk azzal, hogy szervezeti fegyelműnk meg kell erősíteni, hiszen az általunk is helyesnek tartott áprilisi határozat is ezt célozza. Ez azonban nem jelenti azt, hogy egyoldalúan a centralizmust kell erősíteni. Azért is érthetetlen ez, mert közéletünkben éppen a demokráciát szélesítése az egyik fontos feladatunk, és több konkrét lépés is történt ennek érdekében. Véleményünk az, hogy a vezető testületek hatáskörének bővítése, a szervezeti fegyelem erősítése nem mond ellent a demokráciát szélesítésének, sőt, az a célunk, hogy a két oldal egysége egyre magasabb szinten valósuljon meg.

Hiányoljuk a tervezetből azt is, hogy igen keveset foglalkozik az alapszervezetekkel, pedig az szervezetünk sejtje, ahol tartalmi munkánk nagyrészt megvalósul, vagy eredményei és hibái lecsapódnak. Nem egészen értjük a KISZ KB eljárást sem, amellyel, ha formálisan is, de megsértette a szervezeti szabályzatot. Elismerjük a szervezeti változtatás szükségességét, de a javasolt formával kapcsolatban kifejezzük aggályainkat. A KISZ-bizottságok jelenlegi felállításának megváltoztatása felveti az ellenőrzés és a rétegérdek képviselésé-

nek kérdését. Mivel látjuk a régi rendszerű bizottságok működésének több problémáját is, javaslatunkban nem ezek visszaállítását kérjük, hanem a küldöttgyűlések szerepének növelését, sűrűbb összehívásával látjuk megoldhatónak a problémát.

A küldöttértekezlet elfogadta a vb kongresszusi dokumentumokkal kapcsolatos javaslatait, majd — utolsó napirendi pontként — az új tisztségviselők és egyetemünk kongresszusi küldöttéinek megválasztása következett. Az új — immár 11 fős — KISZ-bizottság tagjai a következők:

Veres Pál titkár, Doktor Ferenc kultúrás, Fazekas Endre kar. kari titkár, Hógye Mihály tanulmányi felelős, Karaszek Judit érdekvédelmi felelős, Költő Magdolna ált. kari titkár, Muraközi László TDK-felelős, Orosz József ipar kari titkár, Pohankovics István KDB-titkár, Schütt Margit szervezőtitkár és Vass László agit. prop. titkár.

Kongresszusi küldöttnek az egyetemi küldöttértekezlet Veres Pál, Akar László, Pesenyánszki László, Stafira Zsuzsanna és Tóth Gábor képviselik egyetemünket.

A megválasztott tisztségviselőknek és küldöttnek eredményes és munkát kívánunk.

F. P.

ÉPÍTŐTÁBOR '76

Egyetemünkön hagyományosan minden évben sor kerül nyári építőtáborozásra.

Korábban a jelentkezés és a megrendezés szervezetsége gyenge volt, ez tükröződött a részvevők alacsony számában. Ezért az egyetemi KISZ-bizottság építőtábori szakbizottságot szervezett 1974 őszén, melynek feladatául a táborok előkészítését, megszervezését, jó kivitelezését tűzte ki. Ennek a munkacsoportnak a vezetője Rejtő Gábor V. népgazdterv, elemző szakos hallgató.

Alapszervezeti KISZ-gyűléseken többen felvetették azt a kérdést, hogy mi a céljuk, feladatuk az építőtáboroknak?

Az építőtáborok céljával három dolgot említenek meg. Az első, hogy népgazdasági szinten munkaerőhiány van, ennek megoldásában próbálunk segíteni. A másik igen fontos dolog az emberformálás. A táborokban dolgozóakra a tapasztalatok szerint nemcsak közvetlenül a táborozás alatt hat az együttes munka, hanem későbbiekben is elbennük a hatás. Harmadsorban a táborok bevételei fedezik az

egyetemi KISZ-bizottság költségeinek egy részét.

Mint a szakbizottság vezetője hogyan értékel a tavalyi táborokat?

Jól sikerültek. A bizottságnak a salgótarjáni tábor volt az első szervezése, ami azt hiszem, sikeresnek bizonyult. A táborok mind nyereségesek voltak.

A „táborozásnak” egy új, eddig még nem látott formájával találkoztunk az elmúlt hetekben. Mi volt ennek az indítéka, és mi lett az eredmény?

Ezzel az új formával az volt a célunk, hogy megfelelő tájékoztatást adjunk, lebonyolítsuk a jelentkezéseket — s amit kevésbé sikerült megvalósítani — rögtön elkezdjük az érdekeltekkel való foglalkozást. A szervezési elv az volt, mivel tudtuk, kik lesznek a táborvezetők, hogy rászüksre asztalokat biztosítsunk, s arra építsünk, hogy ők maguk toborozzák a táborok gárdáját. Ez egy jó irányú versengéshez vezetett. Erre a megoldásra az is inspirált bennünket, hogy az ilyen módszer személyesebb, emberközelibb, hatásosabb, mint egy falragasz, vagy egy hirdetés.

Az akció másik pozitívuma: a jelentkezések igen magas száma — a 403 fő mellett a táborvezetőket segítők közül egy 8-10 fős mag alakult ki, amelynek igen jelentős szerepe lesz a nyári táborozás kivitelezésében is. Számíthat rájuk a táborvezető, a lebonyolítással és szervezéssel kapcsolatban szeretnénk megemlíteni a külker. III. marketing 1. csoportot, amelynek tagjai nagy segítségünkre voltak az előkészítésben.

Milyen problémák voltak a jelentkezésekkel kapcsolatban?

Az egyik a miskolci tábornál volt, ahol a fiú-lány arány nem volt kedvező. Az 54 jelentkezőből 50 volt a lány. Így ide még várjuk a fiúk jelentkezését. A másik probléma megoldódik. A salgótarjáni táborban igen nagy a túljelentkezés, ezért egy harmadik turnust is indítunk. Itt az újságon keresztül is szeretnénk megkérni az érdeklét hallgatókat, hogy segítsék el az átcsoportosítást.

Hogyan tartjátok a kapcsolatot a táborozókkal?

Még négy hónap van előttünk. Ez idő alatt szeretnénk, hogy ha megismernék egymást az emberek, arra törekszünk, hogy már most megismerjük egy jó kollektíva kialakulásának feltételeit. Ezért tavasszal kirándulásokat tervezünk. Szeretnénk, hogy a táborlakók kultúrprogramjai színvonalasak, érdekesek lennének. Megpróbáljuk bevonni a hallgatókat a tábori programok előkészítésébe, javaslatokat kérünk tőlük, mit szervezünk, mi érdeklí őket?

Az építőtáborozás igen hasznos, s az idei program csábító is, azonban a jelentkezőknek el kell gondolkodniuk azon, hogy tudják-e vállalni a tábor egész időtartama a munkát, mert csak ennek figyelembevételével érdemes jelentkezni.

Szász János

Körtvélyes

A szakkollégium vendége volt:

KORNAI JÁNOS

Február végén ismét rangos vendége volt a Rajk László Szakkollégiumnak, neves közgazdászunk, Kornai János tartott előadást legutóbbi kutatásairól.

A kollégium rendezvényeinek immár szerves része, hogy minden félévben két-három közgazdász látogat el hozzánk s tart előadást aktuális gazdasági kérdésekről — így nemrég hallhattuk: Augusztinócs Mária-t a hosszútávú tervezés kérdéseiről. Riesz Miklóst mai hitelezési rendszerünk problémáiról.

Kornai Jánost egyetemistáink jó része ismeri, mint „Az erőltetett vagy harmónikus növekedés”, „A gazdasági szerkezet matematikai tervezése” című művek szerzőjét, s mint a matematikai közgazdaságtan megteremtésének egyik hazai úttörőjét.

Ez alkalommal, nem a már publikált kutatásairól beszélt, hanem a legújabb gondolatait mondta el az erőforrások felhasználásáról. Nem véletlen, hogy nem az erőforrások optimális felhasználásáról beszélt, hanem egyáltalán az erőforrások kihasználásáról, hangsúlyozva, hogy előbb erről a gazdasági tevékenységről kellene jóval többet tudni mielőtt valamiféle értelemben vett optimalizálási feladatot akarunk megoldani. Nem kész elmélet — hanem hasonlóan ahhoz mint azt az „Anti-equilibrium”-ban tette, egy leíró apparátust kívánt adni, több gondolatébresztő kategóriát javasolva a további elemző munkához.

Kiindult a vállalat költség-függvényéből, ahol a független változó a termelési volumen, függő változó a termeléssel kapcsolatban felmerült összköltség — mely költség alapvetően három tényezőből áll: a fix költségekből, a termelési volumennel arányos költsé-

munkabér) és a kapacitások magas fokú kihasználásának extra költségeiből. Ezt az összköltséget termékegységre vetítve, független változóknak továbbra is a termelési volumen (a vállalati kapacitás kihasználtságának mértékét) tekintve egy jellegzetes U-alakú függvényt kapunk, ahol az értelmezési tartományt felülről a vállalat kapacitása határozza be.

Rövid távú vizsgálódás céljából tegyük fel, hogy népgazdasági szinten is egy számmal mérhető az erőforrások kihasználtságának mértéke, illetve szinten egy számmal mérhető az összes ráfordítás. Népgazdasági szinten így hasonló jellegű függvényt kapunk, s beszélhetünk a népgazdaság általános „leterheléséről”, „befűtéséről”. Így attól függően, hogy egy gazdaság az U-alakú függvény melyik szarán helyezkedik el, beszélhetünk keresetkorlátozás (baloldaliság), illetve erőforrás-korlátozás (jobboldaliság) gazdaságról. Ez utóbbi esetben a függvény emelkedő jellegét az magyarázza, hogy minél „befűtöttebb” egy gazdaság, annál gyakrabban jelent valamely erőforrás szűk keresztmetszetet, így álláshány miatt, vagy (rövid távon komplementaritást feltételezve a tényezők között) kényszerhelyettesítés miatt érik veszteségek a gazdaságot.

A hagyományosan nevezhető tőkés ciklus inkább ezen U-függvény baloldali ágán ismétlődött, míg beruházási politikánk neki-neki-buzdulásai, inkább a függvény jobboldali részén mentek végbe, s a megtorpanások oka az volt, hogy túl nagyot mozdultunk el jobbra a függvény mentén.

Ezzel a terminológiával élve a szabadversenyek kapitalizmus inkább keresetkorlátozásnak volt nevezhető, a jelen kori gazdaságok inkább

erőforráskorlátozókkal küzdenek. Keynes útmutatásai sem jelentettek mást, mint módszereket a gazdaság „befűtésére”.

Túlságosan elhamarkodott lenne ennek az U-függvénynek a minimumát optimumnak kinevezni, nagyon sok egyéb tényezőt figyelembe kell még venni (amely „hasznosságok” nem feltétlenül additívek, tehát összegezhetőek), hogy értékelés szempontjából összehasonlíthassunk két pontot a függvényen. Különösen elhamarkodott lenne ezt a minimumpontot a gazdaság egyensúlyi állapotaként feltüntetni, s egyáltalában elég problémás kategória egy gazdaság egyensúlyi állapota, vagy egyensúlytalansága, észszerűbb helyette a rendszer normál állapotáról beszélni, ami jelen esetben azt jelenti, hogy nem megyünk el túlságosan se jobbra, se balra a függvény mentén. Ennek a „modellnek” is csupán csak az a célja, hogy egy aránylag egyszerű sémát adjon problémáink újabb oldalról történő végiggondolásának, s nem megoldásokat, optimumokat kíván adni.

Az előadás második felét Kornai egy hasonlattal vezette be. Egy lehetséges szülő-gyermek kapcsolat alakulásának: négy különböző állapotát különböztette meg:

a. A szülő természetbeni elátlást nyújt gyermekének (gyermekkor, jellemző szakasz erre az egészen kicsi kor, de ide tartozik a nagyobacska kor is, amikor a gyerek esetleg már kap zsebpénzt is — de ennek mennyisége miatt nincs különösebb jelentősége).

b. A gyermek kőtőpénz kap (mondjuk kollégiumba kerül, már mindent maga szerez be, de alapvetően az otthonról kapott pénzből — lehet, hogy már keres is valamit, de nem az a lényeges).

Vendégünk és a hallgatóság

c. A gyerek önálló, kisegítéssel (mondjuk már családostól alapított, önálló keresettel rendelkezik, de a nagyobb beszerzésekhez még kap otthonról jelentősebb támogatást).

d. Önálló-magára hagyott (nem feltétlenül az előbbi három állapot időbeni követője, hanem mondjuk egy rossz szülő-gyerek kapcsolatról van szó, ahol nincs kapcsolat szülő és gyerek között).

Nos, lehetne ezeket az állapotokat gazdasági jelenségekhez is asszociálni pl. az a. esetben a jegyrendszer, vagy b.-hez költségvetési intézmények ellátásai, a c. esetre a reform utáni magyar vállalatot, ami az érdekes, hogy a-tól d.-felé haladva nő az önállóság, s a gyerek minél többet szeretne kapni, akár természetben (az 50-es évek vállalatai) akár pénzben, s az a.-c. variációk tendenciát hoznak létre az erőforrás-korlátozásra, azaz állam szerepének növekedésével nagyobb a hajlam az erőforrás-korlátozásra. Mekkora legyen a vállalati önállóság, az a.-d. kategóriák közül melyikhez álljon legközelebb? Megint nehéz egyértelmű választ adni, mivel a d.-eset mobilizál a legjobban, de ugyanakkor ez

egyvezetethető össze legkevésbé társadalmunk normáival. Ismét csak különböző kategóriák alkalmazásával, különböző kérdéfelvetéseken, megközelítéseken át kell megvizsgálni, s eljutni a gazdasági valóság megismeréséhez, s akkor tudjuk azt igazán elképzelésünknek megfelelően alakítani.

A kétórás előadást nagy tapssal fogadta a hallgatóság, majd vita következett.

Legközelebb, előreláthatóan április második felében látogat el hozzánk Kornai János, amikor is a matematika közgazdasági alkalmazásáról rendez vitát a Szakkollégium számítástechnika szekciójában, s oly kérdések szerepelnek majd, mint: mi lehet a funkciója a közgazdasági elmélet matematika-alapú megismerésének; a társadalomtudományok közül miért pont a közgazdaság-tudományban haladt leginkább előre ez a folyamat; lehetséges-e axiomatikus közgazdaságtan; lehetséges-e közgazdasági elméletek statisztikai igazolása vagy cáfolása; milyen tapasztalatok használhatók a matematika természettudományi alkalmazásából; stb.

POLITIKAI GAZDASÁGTAN

OROSZ NYELVEN

Egyetemünk nemzetközi kapcsolatai igen széleskörűek. Az évek folyamán szoros együttműködés alakult ki különböző külföldi intézményekkel, elsősorban egyetemekkel, főiskolákkal, így a szovjetunióbeli MESZI-vel (Moszkvai Gazdaságstatisztikai Főiskola.) A két intézet kapcsolatán belül igen fontos helyet foglal el a politikai gazdaságtan, tanszékek együttműködése. Ez közös konferenciák, megrendezések, együttes kutatómunkában és az oktatás területén jelentkezik. Ez utóbbi kérdés az, amely egyetemünk hallgatóit közvetlenül érinti, elsősorban a harmad- és negyedéveseket.

Az 1975-76-os tanév első félévétől az alternatív tantárgyak köre egy újjal bővült; orosz nyelvű szeminárium a politikai gazdaságtan témaköréből.

A tanszéken dr. Nyári Mária adjunktustól kérdeztem meg, mi volt a tanszék elképzelése, s ez hogyan valósult meg.

Alapvető feladatnak tekintettük, hogy a hallgatók képesek legyenek idegen nyelven szakmai szöveget elsajátítani, idegen nyelven szakmai kérdésekről tárgyalni. Itt tehát nem az volt a cél, hogy nyelvoktatási szempontból foglalkozzunk az anyaggal, hanem az, hogy közgazdaságilag dolgozzák fel a hallgatók, természetesen orosz nyelven.

Ezek a kurzusok egy félévre vonatkoznak, hathetes időtartamúak. A tanszék a Szovjetunióból megküldött anyag alapján hirdeti meg a szemináriumokat, két témakörből. A múlt évben mindkét téma a szocializmussal, ebben a félévben egyik a szocializmussal, a másik a kapitalizmussal volt kapcsolatban.

Hogyan értékeli a jelentkezési arányt?

Az érdeklődés igen nagy volt, hiszen mi 15 fős csoportra számítottunk, s ezek a csoportok 20-30 főre duzzadtak.

A tanszék igyekezett az oktatás tárgyi feltételeit is biztosítani. Az első foglalkozáson már mindenki kézhez kapta a szeminárium anyagának orosz nyelvű, sokszorosított példányát.

Azok a hallgatók, akiket a témán belül egy-egy probléma jobban érdekelt, egyéni, külön konzultációkon megbeszélhetik azt az oktatójukkal. Így személyesebb kapcsolat is kialakult, az egyik hallgató — tudomásom szerint — a kurzus befejezésével levelezés útján továbbra is fenntartja a kapcsolatot, bizonyos kérdések levél útján történő megkonzultálása érdekében.

Végül egy érdekesség. Sok

olyan hallgató volt, aki hivatalosan nem jelentkezett a szemináriumra, de mint „külsős” bejárt, s részt vett a munkában.

Az anyag befejeztével van-e valamilyen számonkérés?

Igen. Az aláírás feltétele egy beszámoló. Akinek ez nem sikerül, az még magyar nyelvű kiegészítő anyagot is kap, s írásban számol be még egyszer. Úgy érzem, hogy ez a szeminárium az oktatás egyik magasabb minőségű formája.

Ebben a félévben a két vendégoktató, Wlagimir Viktorovics Golosov és Gennadij Grigorjevics Makrov volt. Mindketten — ahogy ezt elmondották — elégedettek a magyar diákokkal, ez az eredményekben is tükröződik. Makrov elvtárs kiemelte, szerinte nem az a lényeges, hogy hogyan adják elő a diákok gondolataikat, hanem az, hogy megértik-e a problémákat, s gondolkodnak-e rajta. Itt megemlítette, hogy nagyon örült annak, ha a csoportban nem egyeztek a nézetek, vélemények, hiszen ez a vitaközlési alap, lehetőség a kérdés mélyebb megtárgyalására.

Golosov elvtárs szerint a kapitalizmussal foglalkozó téma iránt is ugyanolyan nagy érdeklődés van, mint a szocialista iránt. Nagy öröme szolgálta — fűzte még hozzá —, hogy a magyar diákok tudnak és akarnak gondolkodni.

A két oktató szerint sok diák nyújtott kiemelkedő teljesítményt, közülük is elsősorban Asztalos László III. évf. pénzügy, Csaba László és Bácsi Ferenc IV. évf. külker, valamint Baranovszky Mária IV. évf. belker.

Baranovszky Mária-nak az ideit már a második kurzusa, hiszen az első félévben is ezt választotta alternatív tárgyának.

Mi volt a választásod oka?

Először is, mert ennek segítségével az államvizsgára jobban fel tudok készülni a szakszövegből. Emellett kíváncsi voltam, milyen egy igazi orosz nyelvű előadás, no és egy szovjet előadó. Másodszor azért jelentkeztem, mert az első félévi foglalkozások tetszetek.

Nemes Sarolta, IV. évf. belker, mindezt azzal egészítette még ki, hogy szerinte kevés lehetőség van élőben hallgatni orosz nyelvű előadást, ezért is jó ez a szeminárium.

Utolsó szavait szeretném kiemelni, amelyek a hallgatók többségének véleményét is összegezik: megérte ezt választani.

Körtvélyes

Idén is pol. tábor

Lapunk megjelenése előtt, de már lapzárta után — április 3-7 között — rendezte meg az iparkar Mátészalkán pol. táborát. Még indulás előtt mondta Orosz József kari titkár: — Sok probléma volt a szervezéssel, a nagy távolság miatt kevesen vállalkoztak arra, hogy lejöjjenek előadást tartani. Mintegy 70-en leszünk a táborban, egy középszintű kollégiumban szeretünk szállást.

Az említett problémák ellenére igyekeztünk változatos programokat összeállítani. Az első napon az új kari vezetőség mutatkozik be, valamint a pol. képzést vitatjuk meg. Másnap a kari vezetőség ismerteti a képzéskorszerűsítés koncepcióját, délután pedig a helyi futballcsapattal vívunk barátságos mérkőzést.

A harmadik nap dolgozunk, lőteréptésen vagy házbontáson veszünk részt. A tábor utolsó napján a helyi vezetők beszélnek a megye életéről. Estként alapszervezeti rendezvényekkel egészül ki a program.

A ker. karosok — egy héttel később — kedvezőbb feltéte-

lek mellett mennek a pol. táborba. — A kunsbajai Állami Gazdaságban lesz a pol. tábor — mondja Ipper István —, itt már többször volt a kar, így jó a kapcsolatunk a kunsbajaiakkal. 150 résztvevőre számítottunk, közöttük kb. 20-22 elsőévesre.

A témák között nálunk is szerepel a pol. képzés megvitatása és értékelése. Minden bizonyos érdekes lesz az az előadás, amelyet Kende István, a nemzetközi kapcsolatok tanszék oktatója tart a forradalomelméletéről, chilei, portugáliai példák alapján. Stark elvtárs az oktatás korszerűsítésének céljáról, menetéről beszél majd, de hallhatunk a táborban előadást az V. ötéves tervről és a szabályozórendszer 1976-os módosításáról is. A szabadidős programokról a rendező alapszervezet egyelőre csak annyit árult el, hogy lesz tánccház, a többi még meglepetés.

Itt hívnám fel a másik két kar és az elsősök figyelmét, hogy programjaink között szerepel a KEN-re való készülés. Idén is meg akarjuk nyerni a vetélkedőt.

TUDOMÁNYOS TANÁCSKOZÁS

A mezőgazdasági vállalat differenciáltságáról

A Magyar Tudományos Akadémia Agrárgazdasági Bizottsága, a Magyar Közgazdasági Társaság Mezőgazdasági Szakosztálya és a szakosztály Csongrád megyei csoportja 1976. március 30-án vitatást tartott Szegeden, a mezőgazdasági termelés differenciáltságáról. Témaköréből.

A differenciáltsággal összefüggő kérdésekkel több intézményben is foglalkoznak, pl. az Agrárgazdasági Kutató Intézetben, a MÉM-ben, a KSH-ban, az MTA Közgazdasági Intézetében stb. Az egyetemünkön folyó ez irányú kutatás színvonalának elismerését jelenti, hogy az ülés vitaindító előadásának megtartására dr. Vági Ferenc tanszékvezető egyetemi tanárt kérték fel, aki „Új vonások a mezőgazdasági vállalatok differenciáltságában és állami befolyásolásában” címmel készítette el tanulmányát. Az előadó az 1968 utáni, 1975. évvel záruló időszakot egy egységes fejlődési időszaknak tekintette, melyben a differenciálódás és állami befolyásolás ismételt vizsgálatának szükségességét a következőkkel indokolta.

1. Megnőtt a mezőgazdasági vállalatok gazdasági önállósága, s a differenciálódás az önfintáztatáson alapuló vállalati fejlődés talajára került.

2. A vállalati koncentráció gyors növekedése révén új termelési dimenziók jöttek létre, s a mezőgazdaság nagyüzemi szférájában új vállalati struktúra alakult ki.

3. A mezőgazdaság iparosodásának erősödésével fokozódott a termelőeszközök gyara-

pitásának és az eszközfelhasználás hatékonyságának szerepe.

A tervszerű irányítás feltételei között a termelés vállalati differenciálódását, mint a mezőgazdasági termelésnövekedési módját kell tekinteni. Az is világos ugyanakkor, hogy a differenciálódás nem marad meg a termelés körében, hanem áttér a jövedelmekre is. A gyakorlat a befektetések gazdasági hatékonyságának romlásán keresztül bizonyította, hogy a differenciálódás szabályozását nem elég csak a jövedelemelvonási oldalról közelíteni. A gyenge vállalatok fejlődése végett eszközölt jövedelemátosztásnak is megvan a népgazdasági érdekekkel összhangban levő feloszló hatása. S hogy ezt a határt ne lépjük túl, a differenciáltság állami befolyásolásának az anyagi érdekeltségre kell alapozódnia.

A nagyobb vállalati koncentrációból fakadó lehetőségek termelészövetkezeteinkben és állami gazdaságainkban egyaránt megnöttek. Ugyanakkor az 1970. utáni fejlődésnek sajátos belső vonása az, hogy a vállalat területi nagysága és a gazdálkodás eredményessége közötti kapcsolat legyengül, majd megszűnik. Azt is tanúsítják azonban az adatok, hogy a nagyobb koncentráció gazdasági előnyt nyújt, s a koncentráltabb gazdaságok fejlesztési képessége és fejlődési erélye is nagyobb.

A gazdasági erőben meglévő különbségek jelentős kitágulá-

sa mellett az eszközhatékonyság differenciáltsága csökkent, az egy gazdaságra jutó mutatók szélső értékei közötti különbségek pedig felfokozódtak.

A vállalati jövedelmek, s benne a személyi jövedelmek differenciáltsága nem választható el az alapok hatékonyságától. Az egy főre jutó termelés és személyi jövedelem növekedése azokban a gazdaságokban volt a legnagyobb, amelyek 1968-ban a legalacsonyabb kategóriában voltak.

A vállalatok jelentős része évről évre bruttó jövedelmének jelentős hányadát, mint különbözeti jövedelmet realizálja. A különbözeti jövedelem egy része az elvonások mellett is átmegy a személyi jövedelmekbe. Döntően erre alapozódik tehát a személyi jövedelmek differenciáltsága. Bár az elvonások progresszivitása növekedett, a személyi jövedelmek differenciáltsága mégsem csökkent. Ugyanakkor az alapok hatékonyságának differenciáltsága mérséklődött. Ez pedig azt mutatja, hogy a szabályozó rendszer nem késztet a termelési alapok, anyagok racionális felhasználására és éppen ebben van a gazdálkodás legfőbb hiányossága.

Vági Ferenc előadását élénk vita követte, melynek során az előre felkért hozzászólók kivül a tanácskozás számos résztvevője felszólalt. Elismeréssel szóltak az előadás anyagáról, s azt a mezőgazdasági termelés differenciáltsága témakörben eddig elért kutatási eredmények továbbfejlesztésének tekintették.

A felszólalók részéről elhangzott, hogy a differenciáltság kérdéseinek vizsgálatánál szükség van a termőhelyi adottságoknak megfelelő termelészervezet mélyebb összefüggéseinek feltárására is. Néhány kérdésben azonban nem voltak azonosok a vélemények. Ezek közül ki kell emelni azt, hogy a hozzászólók közül többen — bár közöttük sem volt teljes egyetértés ebben a kérdésben — nem értették egyet azzal, hogy a vizsgált időszakban a személyi jövedelmek differenciáltsága növekedett.

Meg kell azonban jegyezni, hogy bár a legalacsonyabb jövedelmi szinten elhelyezkedő vállalatok érték el a leggyorsabb jövedelemnövekedést, ez azért nem eredményezhetett a személyi jövedelmekben meglévő differenciáltság csökkenését, mert a fejlődés következtében a vállalatok más jövedelemhatárok közé kerültek.

Annak ellenére, hogy a vitában elhangzott vélemények mögött esetenként más megközelítési módok húzódtak meg, a hozzászólók egyetértettek abban, hogy az eszközök hatékonyságának növelését kell a gazdálkodás középpontjába állítani. A vélemények ütköztetése pedig hozzájárult a vitatott kérdések egy részének tisztázásához, elősegítve ezzel a differenciáltság kérdéseinek további kutatását.

Forgács Csaba
Tóth Kálmán

PRÁGA

Kíváncsi turisták
a híres óra előtt

(Fotó: Eszes)

PÉNZÜGY-KLUB

A pénzügyklubjáról biztosan sokan hallottak már, de hogy milyen is valójában és mit tervezünk arról már kevesebben.

Minden tanév egy vidám programmal kezdünk, a három évfolyam ügyességi és szellemi vetélkedőjével, itt megismerkedünk egymással. Szeretnénk rendszeresen olyan programot szervezni, amelyek egyre több érdeklődőt vonzanak. Ízelítőül röviden beszámolok az utóbbi hetek eseményeiről.

Februárban vendégünk volt Deák Andrea, az Állami Fejlesztési Bank ügyvezető igazgatója. A beszélgetés beruházáspolitikánk időszerű kérdéseiről folyt. Egyik kérdéscsoport a beruházási piacon megnyilvánuló feszültség és az árszintemelkedés kapcsolatára vonatkozik. Van-e túlkereslet a beruházási javak piacán?

1975-ben a költségvetési maradvány 7 milliárd forint volt, az éves építési megrendelések 30 százalékát visszautasították. 1976-tól a vállalatokat az intenzív rekonstrukciós gépberuházásokra ösztönzik a 10 százalékos építési adóval.

A beruházási javak piacán is megfigyelhető béremelkedés, amelynek okai: a bérek emelkedése, az import és az

alacsony hatékonyság (beruházások kivitelezési ideje kétszerese a nemzetközi szintnek; az 1,4-es műszakzámnak is csak a 60-70 százalékát használjuk ki). Inflációs hatás azonban lehet, ha ezek a tényezők romlanak, a szinten tartás nem okoz újabb emelkedést, a javulás árcsökkenő lehetne.

A másik kérdéscsoport a döntési mechanizmust és a beruházások finanszírozását érintette. A döntési mechanizmusban nem történtek lényegesebb változások 1976-tól, a finanszírozásban viszont igen. 1975-ben a nagy beruházásokhoz a vállalatok átlagosan 50%-ban járultak hozzá, az évi esedékes állami kölcsöntörlesztésnek csak átlagosan 50%-át fizették vissza. Ez évtől magasabb anyagi hozzájárulást kell adniuk a vállalatoknak, a visszafizetés forrása pedig nem a fejlesztési alap, hanem az adózatlan nyereség és a teljes amortizáció lesz.

Márciusban Fekete János, a Magyar Nemzeti Bank első elnökhelyettese jött el klubunkba és tartott nagy sikerű előadást devizapolitikánkról.

Az árfolyam-politika és az árfolyamrendszer a gazdaságirányítás fontos eszköze, fel-

adata azonban nem egyforma a gazdaságirányítási rendszerek különféle típusaiban. Ma nálunk, ahol a központi döntések csak a legfontosabb gazdaságpolitikai kérdésekre irányulnak, s a vállalatok e célok elérésének módját maguk határozzák meg, nyilvánvalóan megnő az árfolyampolitikának és az árfolyamrendszernek — mint a helyes orientáció egyik feltételének — a szerepe.

A világgazdasági infláció felgyorsulása, a nemzetközi monetáris rendszer felbomlása új helyzet elé állította népgazdaságunkat. Az utóbbi évek hirtelen felgyorsult inflációját nem engedjük be a hazai piacra, az állami költségvetés vállalta magára az importár-növekedés terheit, ennek azonban az lett a következménye, hogy a belső áruk és árarányok elszakadtak a nemzetközi árarányoktól. Az eddigieknél jóval rugalmasabban kell reagálnunk a gyors változásokra: ennek megnyilvánulása az aktív árfolyampolitika. Egyik első lépésként 1976. január 1-én valamennyi tőkes valutával szemben felértékeljük a forintot. A felértékelés hatása általában az export fékezése és az import ösztönzése, de ez a felértékelés csak olyan mértékű volt

(kereskedelmi forgalomban átlagosan 8%), hogy továbbra is megmaradt a vállalatok érdekeltsége az export növelésében, ami természetesen érdekel a népgazdaságnak is. Ezt az ösztönzést kívánják biztosítani az exportcélú hitelek is, amelyek révén elérhetjük, hogy a beruházások a gazdaságos termékek részarányát fokozzák exportstruktúráinkban.

Jelenlegi árfolyamrendszerünk kétszintű: külön árfolyamot alkalmazunk a kereskedelmi és a nem kereskedelmi (turista) forgalomban. Ennek a kétszintűségnek ár- és jövedelemelvonási rendszerünk az oka, s ennek rendezése nélkül nincs lehetőség az egységes árfolyamrendszer kialakítására, holott a népgazdaság érdeke ezt kívánja.

Felmerült a forint konvertibilitásának kérdése is. Vendégünk szerint pénzünk lehet konvertibilis, ennek is az egységes árfolyamrendszer az egyik előfeltétele.

Az előadások rendkívül érdekesek voltak és nagy sikert arattak.

Elsősök! Külön szeretettel várunk benneteket! Gyertek és ismerkedjétek így is szakunkkal!

Találkozunk áprilisban!
Rajki Klára

A hét végén történt: Közgáz kézilabdásiker

„Olyan rendesek ezek a közgázosok”

A zászlódíszbe öltözött fővárosi igazai, meghitt, ünnepi hangulatot árasztott április 4-én. Jutott a zászlókból a Ferencvárosi Vasutas sporttelepére is, ahol ezt a nevezetes napot a IX. kerületi szövetség kézilabdatorna szervezésével ünnepelte, amelyen öt más csapat társaságában a Közgáz is részt vett. A teljességhez hozzátartozik, hogy egy héttel korábban már két fordulót lebonyolítottak a Felszabadulási Kupán, s a közgáz-fiúk így két győzelemmel rajtolhatnak április 4-én Közgáz—Tűker 12:11, Közgáz—L. Fonó 18:14.

Kora reggel, fél 9-kor (amikor még, gondolom, többen az igazak álmát aludták, lévén vasárnap) csapatunk 13:11-re legyőzi a bizonyára kissé még szundikáló Május 1. Ruhagyár együttesét.

Még a déli harangszó előtt lép a nem éppen szabvány méretű pályára a Közgáz és a MALEV csapata. Játékosaink ezt a találkozót tartják a döntőnek, s ez izgatott készülődésükön is látszik. A nem túlzottan sok néző többsége a Közgázzal szimpatizál (Pénzügyi és Számviteli főiskolások), s néhányan stílszerűen még kis nemzeti színű zászlót is lobogtatva biztatják csapatunkat. A kezdő hetes: Sági — Bartos, Scheer, Bizderi, Fekete, Kuk, Muszbek. Csere: Dobrocsi, Gerő, Farkas, Tóth. Kiegyenlített játék folyik az első félidőben, mindkét oldalon több kihagyott helyzettel, amit a mérkőzés jelentős tétje érthetővé is tesz. 6:6-al fordulnak a csapatok. Kellemes társaságban követhetem a találkozót eseményeit, mellem szegődik ugyanis meleg-

tés közben a Magyar Posztó hölgycsapatának néhány játékos, s fennhangon kommentálják a játékot. Az egyik felüőn kellemes megjelenésű hölgy társai tudomására hozza, hogy „olyan rendesek ezek a közgázosok”, s rögtön javaslatot is tesz, hogy ennek kollektív biztatásukkal is adjanak hangot. Érthető büszkeség lesz úrrá rajtam, nehéz megállni, de mégsem fedem fel kilétemet. A fesztelen, kedves kis társaság másik imponálóan bájos belfagya pedig arról áradozik, „milyen gyönyörűen blokkolnak a közgázosok”, s rögtönzött kiselőadásba is kezdenek, ha időközben a MALEV nem húzna el két gyors góllal. Kár, hogy ezek az édes csivitelő lányok elkiabálták a sikert, mert állandósul az ellenfél vezetése. A második félidő első felében észrevehetően visszakerül a Közgáz, végül is hallatlanul izgalmas befejezés következik; a zárzó a közgázé, néhány másodperccel a lefújás előtt, hetesből egyenlít. Az eredmény: indexben nem szívesen látott szavak, itt viszont maga a boldogság, 11:11.

A torna utolsó összecsapásán a játékosok mintha már az ünneplésre gondolnának, ennek megfelelően a végeredmény hidegzuhany: Pénzügyi és Számviteli Főiskola—Közgáz 15:13. Ettől függetlenül a Felszabadulási Kupát, tetején az ismert, feje fölött palomát tartó nőalakokkal, csapatunk veheti át.

Szép siker. Orosz Ferenc edző véleménye a tornáról: „Jó alkalom volt ez számunkra, hiszen tétmérkőzésekkel készülhetünk a rövidesen kezdődő bajnokságra. Nagy öröm, hogy sikerült megnyer-

ni a tornát, mivel nálunk magasabb osztályban szereplő csapatok is indultak. Teljesítménye alapján dicséretet érdemel Sági, Muszbek, Fekete és Kuk.”

Férfi kézilabdacsapatunk másfél éves töretlen fejlődésnek az eredménye is ez; fegyelmezett, lelkes társaság lett belőlük. Oriási része van ebben az edzőnek, Orosz Ferencnek, aki másfél éve vette át a csapatot, s hallatlan energiával, nagy szakértelemmel irányítja, s egységig kövacsolja az együttest. /

(borsi)

Sziráczki Brigitta művészi tornász

KSC-EREDMÉNYEK

Ezekben a kellemes tavaszi napokban számos sportág versenynaptárában előkelő helyet foglal el az egyetemi- és főiskolai-bajnokság. Erről a hagyományos vetélkedésről természetesen nem hiányoznak a Közgáz sportolói sem. A legtöbb sportágban még a selejtezőknél tartanak, ám az egyetemisták és a főiskolások körében legnépszerűbb játékokban, a kosárlabdában (itt nevezett a legtöbb csapat) már kialakult a döntő mezőnye. Örömmünkre szolgál, hogy női együttesünk is részese lehet, nagyszerű partnerek társaságában a végső versengésnek, április 6—9. között a TF-teremben. A legutolsó selejtező mérkőzésen magabiztos, 22 pontos győzelmet arattak:

Közgáz—Szegedi Tanárképző 78:56. Legjobb dobók: Kacsics Rita 28, Csirmaz Vali 18.

A főiskolás-bajnokság közben azonban NB II-es kötelezettségeiket is teljesítik a lányok, méghozzá imponálóan. Külön kiemelkedik Csirmaz Vali teljesítménye, aki első lépésre mind biztosabb tagja, s máris egyik legerősebb pontszerzője az együttesnek. NB II-es mérkőzésen:

Közgáz—Szombathelyi Tanárképző 70:62. Ld. Csirmaz Vali 22, Varga Zsuzsa 19.

A fiúknak nem sikerült a főiskolás-bajnokság legjobb hat csapata közé kerülniük, ellenben az NB II-ben előkelő helyen állnak, öt mérkőzésből elért négy győzelemmel. Legutóbb egy rangadón jutottak túl, meggyőző fölényel:

Közgáz—BEAC 80:68. Ld. Lupis 17, Némethi 16, Csató 15.

Kosárlabda után a röplabdáról. Férfi csapatunknak az egyetemi- és főiskolai-bajnokság selejtezőjében kemény diónak bizonyult a Bánki Donát Műszaki Főiskola, amelyel kétszer mérkőzött, de még a hazai pálya előnyét sem sikerült győzelemre váltania.

Közgáz—Bánki 2:3.

Bánki—Közgáz 3:1.

Igy a férfi főiskolai-bajnokság döntője a Közgáz nélkül zajlik majd le. Még egy labdajátékról. Férfi kézilabdázóink a hétvégén Felszabadulási Kupán vettek részt, amelyről külön riportban számolunk be. De ezen kívül is érkezett egy örömteli hír házuk tájáról: március utolsó napján a főiskolai-bajnokság selejtezőjében, Miskolcon nyertek három góllal, s egy fokkal közelebb kerültek a döntőhöz:

Közgáz—Miskolci Műszaki Egyetem 18:15. Ld. Kuk 6, Varga 6, Muszbek 4.

★

Végül a közeli napok sportmúsora:

Kosárlabda: április 11-én Közgáz—Sopron női találkozó, 11 órakor a Kinizsiben.

Kézilabda: április 12-én, a Pénzügyi és Számviteli főiskola, a Külker. Főiskola, a Vendéglátóipari Főiskola, valamint a Közgáz részvételével „Szakmai bajnokság”, 13 órától a XIV. kerületi Csömöri úti Ifjúsági Sporttelepen.

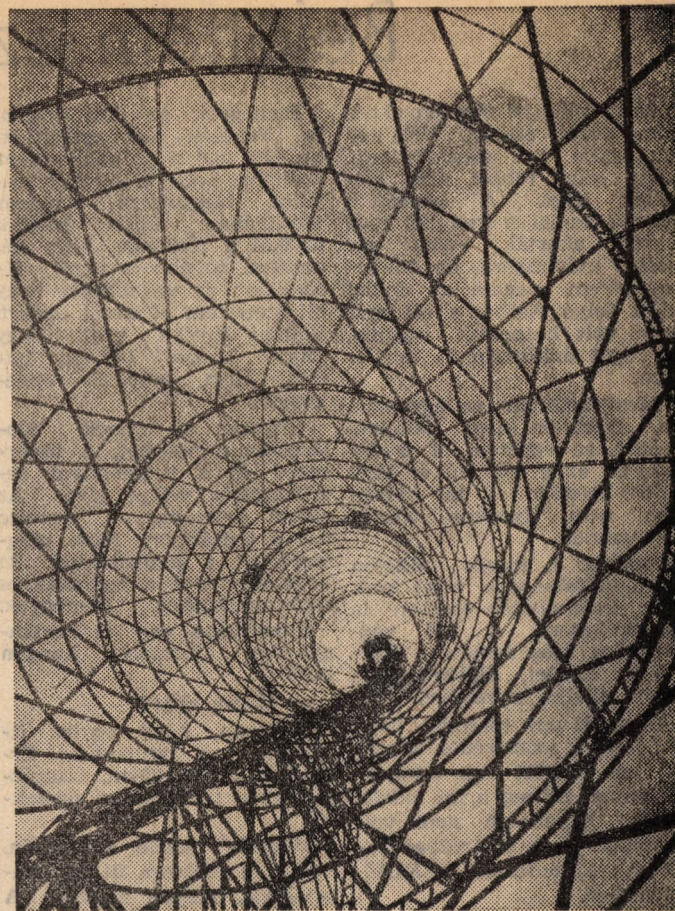
Április 15-én: Közgáz—ÉP-GÉP férfi bajnoki mérkőzés, 4-kor a László Kórház pályáján.

Főiskolai fesztivál

Szép közgázisikerek születtek a Főiskolai Fesztiválon nemrégiben lezajlott területi döntőin! A képzőművészeti versenyekben 8 alkotás került a legjobbak közé. Versmondásban egyetemünk két hallgatója, Révész László és Lázár Imre jutott tovább. Kiváló minősítést szerzett az énekkar és a tánckar. Mindkét együttes második helyen végzett a versenyben és meghívást kaptak az országos bemutatóra.

Értesítés

Értesítjük az egyetem oktatóit, dolgozóit és hallgatóit, lapunk kedves olvasóit, hogy a Közgázász felelős szerkesztőjének betegsége miatt — átmeneti időre — Kiss Emil vette át az újság vezetését. Minden, az újságot érintő kérdésben őt szíveskedjenek felkeresni.

Csillagkeresők

(Fotó: APN)

DANIBÁCSI

Úgy gondolom, a törökbálinti kollégistáknak nem kell bemutatni Dani bácsit.

— Dani bácsi, tulajdonképpen mi a beosztása itt a kollégiumban?

— Nyugdíjas vagyok már, de három éve fűtőként dolgozom. Mivel a fűtés automatikus, nem igényel sok teendőt, így több időm jut másra. Hogy mit csinálok, amiről a diákok is tudnak? En látom el a könyvtári tennivalókat, intézem a diákok postáját, az étkezési jegyek kiadását, elszámolását...

— De hát ez és még annyi egyéb nem is tartozik a munkakörébe!

— Valóban, de képzettségem és tudásom arra sarkallt, hogy ne télenkedjek, főleg, ha annyi minden van, amit meg tudok csinálni és igyonylik is segítségemet. Gondolom, példának éleg, ha azt mondom, hogy tavaly 2,5 millió forint ment keresztül a kezemen.

— Elnézést, hogy közbevettem, mi a szakképzettsége?

— Reál gimnáziumi érettségim van, elvégeztem a négyéves katonai akadémiát, tehát hivatásos tiszt is vagyok, illetve voltam, sőt... három évet a Közgázász Egyetemen is tanultam. Most bizonyára kérdeznéd, hogyan csinálom mégis mindezt? Úgy érzem, itt még hasznomat veszlek, a gyerekeket nagyon szeretem (elnézést, ha ezzel megsértem azokat, akik már felnőttek érzik magukat), s ez a munka számomra most már kikapcsolódás is. Nyári hónapokban a kollégiumban középiskolás diákokat fogadunk építőtábor jelleggel, s akkor a gazdasági teendőket látom el.

— Dani bácsi már beszélgetésünk elején is többször említette, hogy a diákok mennyire a szívéhez nőttek, miben nyilvánul meg ez a jó kapcsolat?

— Szinte mindenki megfordul nálam egyszer-kétszer. Van, aki csak a pénzt veszi fel és elmegy, mással elbeszélgetek a tanulásról, otthoni dolgokról. Nem akarok nagy szavakat használni és kerülni szeretném még a látszatát is az öndicséretnek, de néha úgy érzem: aki elmondja nekem kisebb-nagyobb problémáját, szinte az apját vagy a jó barátját látja bennem. Megmondom őszintén, általában nem én kezdeményezem a társalgást, várom, hogy maguktól próbáljanak közeledni...

— Így fordul elő az, hogy néha egészen komoly családi problémával kapcsolatban is kérnek tanácsot, és számomra az a legmegnyugtatóbb, ha valamilyen segíthetek. Nemrég egy kislánynak szüksége lett volna Wagner „Siegfried”-jére és sehol sem tudta megszerezni, én jobban ráértem utánaérni és oda is adtam neki. Egy külföldi fiúnak farmert küldtek a szülei és jól megvámolták, de hosszas utánjárás, kérvényezés után sikerült elintézni, hogy visszaterítsék a vámot. Még mielőtt rákérdeznél, hogy voltak-e „összeördüléseim”, persze, hiszen mindenkihez másképp lehet közeledni, és ha minden hiába, én sem vagyok a „jóságos” Dani bácsi...

— Még egy utolsó kérdés, bár lehet, hogy fölösleges: mivel foglalkozik a kollégiumon kívül?

— Elsősorban a családdal és most már unokáimmal vagyok együtt. De van néhány kedvtelém: nyelvtanulás, a franciát, latint, németet elég jól beszélem, és hat éve a TIT-en nekiláttam a spanyolnak is. Igaz, sokan talán nevetnek, hogy idős létemre ilyenekkel foglalkozom, de hát, istenem, nekem ilyen „bogaraim” vannak. Aztán nagyon szeretek énekelni, néha a fiammal eldalolgatunk, persze neki könnyebb, mert hivatásos énekes... No és akinek van már unokája is, az nem ér rá unatkozni!

— Még egy „indiszkrét” kérdés: hány éves Dani bácsi?

— Most múltam 67 éves, de amennyire jól elbiciglizetek, remélem sokáig tudom még folytatni a munkát a kollégiumban, persze ha szükség lesz rá.

Alig lépek ki a szobából, egy lány megállít: Te itt van még a Dani bácsi? Persze, válaszolom és felmerül a kérdés: Dani bácsi sosem fáradt? Hogy bírja ilyen hihetlen lendülettel, szeretettel végezni sokszor talán nem is kimondottan 8 óras munkáját?

Mindenesetre kívánjuk, hogy még sokáig legyen a mi Dani bácsink, akinek a teljes neve: Gáspár Dániel. Kocsi

KÖZGÁZÁSZ

A Marx Károly Közgázász tudományi Egyetem lapja

Megjelenik kéthetenként a tanulmányi időszak alatt

Feladós szerkesztő:

FARKASINSZKY TIBORNE

Szerkesztőség: Budapest IX.,

Dimitrov tér 2.

Telefon: 257-261

Kiadó: Hirlapkiadó Vállalat

Budapest VIII., Blaha L. tér 3.

Feladós kiadó:

Csollány Ferenc

76-1325 Szikra Lapnyomda

Budapest

Feladós vezető:

Roder Imre igazgató

KÍNOS

A március végi Közgáz—Szigetvár NB II-es női kosárlabda-mérkőzés egyik dirigense kezdetben enyhe derűtséget keltett felüőn bizonytalan, kacszázómbalvó járásával (többeket a talpon állók törzsven-degének mozgására emlékeztetett a látvány). Egy alkalommal pedig, amikor rövidebb távú futásra is vállalkozott, a nézők egy része az úgynevezett kijáró odaadással s persze nem kis aggodással figyelte, hogy vajon sikerül-e abszolválnia a távot a játékvezetőnek.

Volt olyan néző is, aki április 1-ét emlegette, no nem közelgő fizetése jutott az eszébe, hanem egy ítélet után felelevenedni vélte a nevezetes nap mindenkor hangulatos tréfáit. Később mind komorabbá, s aggasztóbbá vált a helyzet. Sorozatos tévedései nyomán az edzők és játékosok arcán a megvető, lekicsinylő kín-mosolyt dühös, szikrázó tekintetek váltották fel.

A mérkőzés egyre valószínűbbá vált, hiszen a váratlanabbnál is váratlan-

nabb bírói döntések születtek a pályán. Míg nem született egy edzői döntés is a II. félidő második felében, hogy a közgáz ilyen játékvázató irányításával nem hajlandó tovább folytatni a játékot.

Egybehangzó vélemények szerint ugyanis az említett mérkőzésvezető felől a poharazó meghitt világának jól ismert illata áradt. A közgáz végül is végigját-szotta a mérkőzést, mivel az ellenfél mégiscsak Szigetvárról utazott a Kinizsi utcáig, s minden, a csapatot sújtó ítélet ellenére is győztesen vonult le a pályáról. A Szigetvár azonban, többek szerint, nem hagyja annyiban a dolgot, s valószínűleg megvázja a találkozót.

Bárhogy is alakuljon azonban most már a pályán kívül a mérkőzés, egy bizonyos; ennek a szomorú történetnek az okozója az említett játékvezető, akinek alapvető kötelessége lett volna, hogy biztosítsa a mérkőzés sportszerű-

légkörét, s fegyelmet tartson a pályán és pályán kívülről egyaránt. Minderre azonban csak teljesen józan, kellő tekintéllyel rendelkező ember képes.

Az idézett találkozó közreműködött bíróinak nincs helye a sportpályán, de még a nézőtérben sem. Mert, hogy végül is elrontotta 20 sportoló játékát, akik kemény edzésekkel készülnek egy-egy mérkőzésre a sportszerű és sikeres szereplés reményében és jó néhány szurkoló szájját keserítette meg, mert minden amit művelt, a sporttól távol, igen távol áll. S fölöttébb kínos volt. Egy nép bölcselése javaslata szerint „ha egy ember azt mondja neked, hogy részeg vagy, még megsértődhetsz, de ha többen állítják, menj haza és aludd ki magad”. Ha már az említett játékvezető a mérkőzés előtt nem fogadta meg a citált tanácsot, remélhetően a szövetség munkatársai gondoskodnak majd az illető mély és hosszú álmáról.

B. L.

(Fotó: Petrich)

